Jaargang 112. Dingsdag, 20 December 1853. No. [illegible]

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD voor de Stad en Provincie Groningen.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

deze Courant wordt voorts aan de geabonneerden ver-: *Bijblad* no. 36, inhoudende: *Handelingen van den* *raad van Groningen en van de Staten Generaal*, der Redevoeringen van de heeren Blaupot ten Cate lker.

AANBESTEDING.

den COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der LEDEN GEDEPUTEERDE STATEN, zal, in een der vertrekken Provinciehuis te *Groningen*, in het bijzijn van den INGENIEUR van den WATERSTAAT in het Eerste onder nadere approbatie, in het openbaar worden aan-

TURDAG den 24sten Dec. 1853, des middags te 12 uur: uwen van een Tolhuis aan den weg van *Groningen* naar mp, onder *Leens*, op den grond toebehoord hebbende met het verplaatsen van een Tolboom.

DAG den 2den Januarij 1854, des middags te 12 uur: van een Tolhuis aan den weg van *Onderdendam* naar de grenzen der gemeenten *Uithuizen* en *Usquert*, van een Tolboom.

Aanbestedingen zullen geschieden bij enkele inschrijving Bestek, waarnaar de bovengemelde Aanbestedingen zullen hebben, zal, boven en behalve in het Provinciehuis te *Groningen* lezing liggen: te *Groningen* in den Doelen, bij de kasteleins r Laan, Eekhoff, wedw. Bontekoe, ten Have, Spin-, wedw. de Jonge, allen aan de Groote Markt; voorts bij den Plaat, in het Blaauwe Paard; bij den kastelein Vis-, de Zon, en J. A. Heikens, in de Zwaan; bij de wedw. Mulder, in het Wapen van Amsterdam; bij de wedw. , op den hoek van het Ameland; in de Stads Her- in de Slingerij, buiten de Apoort; bij den kastelein Koster, bij de Ebbingepoort, en bij R. R. Ele- de Altena; te *Zoutkamp* bij den kastelein Knol; *huizen* bij A. Nanninga; te *Winsum* bij de erven a; te *Bedum* in het Gemeentehuis; te *On-* in het Zijlvesterhuis en bij den kastelein Jan Pathuis; te *Appingedam* bij de kasteleins Evers, Wier- Houwing; te *Delfzijl* bij de kasteleins Ter Steeg, Ha-, Hemmes, S. J. de Vries en de wedw. Weits; te in het Gemeentehuis en bij den kastelein A. , te *Kaakheem*; te *Termunterzijl* bij den Zijlwaar- *Martenshoek* bij de wedw. Meurs; te *Zuidbroek* bij Monkhorst; te *Winschoten* bij de wedw. Wisse- den kastelein K. Folkers; te *Nieuwe Schans* bij den J. Verniers van der Loeff; te *Veendam* in het Ge-is; te *Grijpskerk* bij de wedw. de Boer; te *Zuid-* het Gemeentehuis; te *Noordhorn* bij den kastelein Wiersinga, te *Usquert* en te *Oude Pekela* in het Ge- huis.

informatiën en aanwijzing in loco kunnen worden aange- den Hoofd-ingenieur van den Waterstaat en bij den N. J. van der Lee, te *Groningen*.

, 10 December 1853.

De Commissaris des Konings voornd.:
I. A. van Roijen.

Notificatie.

COMMISSARIS des KONINGS in de Provincie Groningen,

hebbende op Art. 11 der Wet van den 6den Maart (*Staatsblad* No. 47) tot regeling der Jagt en Visscherij, bij deze ter kennis van het Publiek, dat Heeren GEDEPUTEERDE STATEN dezer Provincie, naar aanleiding van Art. 11 en 15 der aangehaalde Wet, bij besluit 15den dezer maand, No. 53, hebben bepaald, dat SLUITING van alle JAGTBEDRIJVEN, bij Art. 15 der gezegde Wet, in deze Provincie zal hebben met **den 31sten December eerstkomende**, met uitzondering echter van het Jagtbedrijf van GEN van GANZEN met SLAGNETTEN, en van OGELS in eene EENDENKOOI, of daarmede gelijk- OESTEL.

deze worden gedrukt en aangeslagen ter plaatse, gewoon is zulks te doen en geïnsereerd worden *Provinciale* en *Groninger Couranten* en in het *Provin-*

gedaan in het Provinciehuis te *Groningen*, den 17den 1853.

De Commissaris des Konings voornoemd:
I. A. van Roijen.

BESTEDING VAN SPLITTINGEN.

MEESTER en WETHOUDERS der Gemeente maken bekend, dat door den Heer Mr. **J. L.** Rentmeester van de *Stads Veenen* en *Ter Apel*, goedkeuring, ten overstaan van den Heer **R. VOORMEULEN VAN BOEKE-** Notaris te *Stads-Kanaal*, op ZATURDAG den cember 1853, des voormiddags te elf uur, ten den Verlaatsmeester H. G. SAP, te *Stads-* liek, **in drie perceelen**, zullen worden

SPLITTINGEN van ongeveer **1765** Ellen de rigting van het *Stads-Ter-Apeler-Kanaal*, *Haarster* en *Ter Apeler Veenen*, beginnende de op den 15den Januarij 1853 aanbestede het *Ter Haarster Veen* eindigt, tot aan de de Kanaalsrigting bijlangs den *Munnekedijk*.

waarden dezer Uitbesteding zullen zes dagen ten Huize van Uitbesteding voorliggen, terwijl e inlichtingen zijn te bekomen bij den Heer , Opzigter van de *Stads Veenen* te *Wildervank*.

, 15 December 1853.

Burgemeester en Wethouders voornd.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

VERPACHTING.

MEESTER en WETHOUDERS der Gemeente zijn voornemens, door hunnen Gecommitteerde, inschrijving te verpachten *voor het jaar* 1854:

EDEGELD der PAARDENMARKTEN.

EDEGELD op de VOOR- en NAJAARSVEE- binnen deze Stad.

ODDERGELD.

RAANGELD.

arden van Verpachting zullen van heden ter dezer Gemeente ter lezing liggen.

gel geschreven Inschrijvingsbiljetten moeten, g hetgeen daaromtrent bij de Voorwaarden is oor of uiterlijk op VRIJDAG den 30sten dezer het RAADHUIS worden bezorgd.

dier Biljetten en de provisionele toewijzing de Inschrijvers zal, onder nadere goedkeuring, in het openbaar plaats hebben op ZATURDAG den 31sten dezer maand, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

Groningen, 19 December 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AFKONDIGING.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* doen te weten, dat door den RAAD der Gemeente, in zijne Vergadering van den 26sten November 1853, is *vastgesteld* de navolgende **Verordening**:

De RAAD der Gemeente *Groningen*; —

Gezien het Koninklijk besluit van den 21sten Augustus 1818 (*Staatsblad* no. 33);

Overwegende dat het belang der Gemeente *Groningen* medebrengt dat een vast Beurtveer worde opgerigt tusschen *Niekerk*, gemeente *Oldekerk*, en *Groningen*, —

Heeft, na bekomen magtiging en onder goedkeuring van GEDEPUTEERDE STATEN der Provincie *Groningen* en in gemeen overleg met het Bestuur der Gemeente *Oldekerk*, besloten als volgt:

Er zal een VAST BEURTVEER tot VERVOER van PERSONEN en GOEDEREN bestaan tusschen *Niekerk*, Gemeente *Oldekerk*, en *Groningen*, en wordt mitsdien het hierna volgend REGLEMENT en TARIEF van VRACHTLOONEN vastgesteld:

REGLEMENT en TARIEF van VRACHTLOONEN voor de *Volk-* en *Vrachtschuit*, varende van *Niekerk* op *Groningen*, *vice versa*.

Art. 1. Dit veer zal worden bevaren door een goeden en bekwamen schipper, met eene goed overdekte en digte schuit, geschikt om personen en goederen veilig, droog en wel bewaard te vervoeren, en voorzien van eene bekwame roef met genoegzame zitplaatsen ter behoorlijke breedte; alles ten genoegen van Burgemeester en Wethouders der gemeenten Oldekerk en Groningen.

Art. 2. De schuit zal zoo dikwijls als de Burgemeesters der beide gemeenten zulks mogten goedvinden, worden nagezien; alle alsdan aan dezelve bevonden wordende gebreken zullen onverwijld van wege de schippers moeten worden hersteld.

Art. 3. De schuit zal door de schippers zelve moeten bevaren worden, en voorts met een of meer bekwame knechten, indien aan de Burgemeesters der beide gemeenten mogt voorkomen, dat het belang en de behoefte van de dienst zulks vereischen; ingeval van ziekte of andere verhindering, zullen de schippers hunne dienst door een geschikten persoon doen waarnemen, daartoe door de Burgemeesters van de beide gemeenten goedgekeurd; ingeval van plotseling opkomende verhindering, beschikt de Burgemeester der gemeente, waar de schuit zich bevindt.

Art. 4. De schippers en hunne knechten zullen zich moeten onthouden van dronkenschap en in de bediening van het veer een ieder bescheiden moeten bejegenen. De pakgoederen zullen zoodanig moeten worden geplaatst, dat de reizigers daardoor niet gehinderd worden.

Art. 5. De schippers zijn verantwoordelijk voor de goede overkomst der aan hen toevertrouwde goederen en voor alle handelingen van hunne knechten gedurende den tijd dat zij bij hen in dienst zijn, en van de in art. 3 bedoelde personen.

Art. 6. De schuit zal bij open water ten minsten tweemaal in de week varen, te weten des Dingsdags en des Vrijdags, telkens des morgens te 5½ uur van Niekerk, en des namiddags te drie uur van Groningen, doch van laatstgemelde plaats van den 1sten December tot den 15den Februarij des namiddags om twee uur.

Art. 7. De schippers zijn gehouden de reis ten allen tijde met den meesten spoed voort te zetten, en zullen niet mogen aanleggen of zich onderweg ophouden, langer dan tot lossen en laden of tot verpoozing van het paard noodig is. In alle gevallen zal het schip aan de bestemmingsplaats moeten zijn binnen de drie en een half uur na het oogenblik voor de afvaart bepaald; gevallen van volstrekte onmogelijkheid alleen uitgezonderd, ter beoordeeling van den Burgemeester der plaats, alwaar de schuit te laat mogt aankomen.

Art. 8. Bij gesloten water zullen de Schippers verpligt zijn te zorgen, dat telkens des Dingsdags en des Vrijdags een hunner op de best mogelijke wijze van Niekerk naar Groningen en terug reize, ten einde de bestellingen te doen en draagbare goederen en paketten te vervoeren en te bezorgen. In dat geval zal het dubbel der vrachtloonen bij het hierachter gevoegd tarief bepaald worden betaald. Wanneer het ijs sterk genoeg is, zullen zij de reis doen met eene of meer sleden, onder genot van de helft boven het gewone vrachtloon.

Art. 9. Gedurende het laden of lossen zal de schipper of zijn knecht altijd bij het schip moeten tegenwoordig zijn.

Art. 10. De vaste aanleg- en losplaats van dit schip zal zijn te Groningen buiten de Apoort, ter plaatse door de bevoegde magt aan te wijzen, en te Niekerk, op zoodanige plaats als door den Burgemeester van Oldekerk zal worden aangewezen.

Art. 11. De schippers zullen, indien zulks gevorderd wordt, verpligt zijn om voor de goederen of penningen hun ter vervoering van Niekerk naar Groningen of omgekeerd of in tusschen beiden gelegen plaatsen ter hand gesteld, een blijk af te geven. De Commissaris der trek- en veerschepen buiten de Apoort te Groningen wordt belast, indien zulks wordt verlangd, met het aanteekenen der goederen en penningen, die van daar met dat schip worden verzonden, alsmede met het afgeven van een blijk daarvan aan de verzenders die zulks mogten verlangen, telkens tegen betaling van vijf cents. Pakjes en andere draagbare goederen zullen zoodra mogelijk na de aankomst van de schuit ter bestemde plaats aan het adres moeten worden bezorgd, en omtrent alle andere goederen zal ten spoedigste van derzelver aankomst aan den belanghebbende kennis worden gegeven.

Art. 12. Bij het varen van het schip of de schuit van of naar Groningen en in het voorbijvaren van andere schepen en trekschuiten zal de schipper zich gedragen naar de daaromtrent op de trekveren tusschen Groningen en Stroobos bestaande gebruiken en bepaling-n.

Art. 13. Een afschrift van dit Reglement met het daarbij gevoegde tarief zal ten allen tijde aan boord van het schip ter inzage van een ieder voorhanden zijn.

Art. 14. De schipper of schippers zullen niet meer vrachtloonen mogen vragen dan in het hierachter gevoegde tarief is bepaald.

Art. 15. De overtreding van eene der bepalingen van dit Reglement, voor zoo verre daartegen niet voorzien is door eene algemeene verordening, zal worden gestraft met eene boete van een tot drie gulden.

Art. 16. Burgemeesters en Wethouders van iedere gemeente hebben, onverminderd de bij dit Reglement bepaalde boete, in geval van klagte over dronkenschap of ongeschiktheid der schippers, en in het algemeen over de slechte bediening van het veer de bevoegdheid den schipper in zijne bediening te schorsen. Bij gelijke klagte over het gedrag der knechten, zullen de schippers kunnen worden gelast, zich van betere knechten te voorzien.

Art. 17. Het Bestuur van elke gemeente Groningen en Oldekerk is bevoegd de erkenning van den ondernemer in te trekken en dit beurtveer ten opzigte zijner gemeente geheel te doen vervallen.

Art. 18. De Besturen van de beide gemeenten behouden aan zich het vermogen dit Reglement onder hoogere goedkeuring zoodanig te wijzigen en te veranderen, als zij in het algemeen belang nuttig en geraden zullen achten.

TARIEF VAN VRACHTLOONEN.

Voor Personen:

Een persoon van Niekerk naar Groningen of omgekeerd:	
In de roef	*f* 0,20.
In het ruim	- 0,15.
Idem als voren beneden de 12 jaren:	
In de roef	- 0,10.
In het ruim	- 0,7½.

Idem als voren beneden de 5 jaren, vrij.

Voor Goederen:

Appels, peren, knollen, aardappelen en wortels, met bijlevering van den zak, per mudde	*f* 0,10.
Afgeval, een zak	- 0,10.
Beddegoed, een stel	- 0,60.
Gedeelten naar evenredigheid.	
Bezems, per bos (rijzen)	- 0,05.
Biezen, voor stoelmakers, per bos	- 0,05.
Big of Speenvarken (een)	- 0,10
Bier en Azijn, p. 100 kan	- 0,20.
id. p. 40 kan	- 0,15.
id. p. 20 kan	- 0,10.
id. p. 10 kan	- 0,05.
Bokkings, per stroo	- 0,05.
Boter, ½ ton	- 0,20.
» ⅛ ton	- 0,10.
» 1/16 ton	- 0,05.
» eene gewone mand	- 0,05.
Brood, per zak	- 0,10.
Cement, per mudde	- 0,10.
Contanten, per 100 gulden los geld	- 0,20.
» idem verzegeld	- 0,15.
» boven de 100 gulden, voor ieder 100 gulden meer	- 0,10.
Cichorei, p. 50 Ned. ℔	- 0,15.
» minder hoeveelheid dan 25 Ned. ℔	- 0,07½.
Corinten, per 50 Ned. ℔ (zie Krenten)	- 0,20.
Couranten:	
Een geheele jaargang van ééne Courant	- 1,00.
Een geheele jaargang van twee of meer Couranten, te zamen in één' omslag	- 1,50.
Draagmand (eene gesloten) gebruikt door kramers en gepakt met goederen	- 0,20.
Dranken (sterke), wijn, likeuren en andere vochtwaren bij dit tarief niet vermeld:	
per stukvat, pl. m. 600 a 650 kan	- 1,00.
per oksh. of 220 kan	- 0,60.
» 100 kan	- 0,30.
» 50 kan	- 0,20.
» 40 kan	- 0,15.
» 20 kan	- 0,10.
» 10 kan	- 0,05.
40 kan op flesschen	- 0,30.
20 kan op id.	- 0,20.
10 kan op id.	- 0,10.
Egge of eide	- 0,20.
Fusten (ledige):	
een fust van de grootste soort, stukvat	- 0,40.
kleiner, zoogenoemde pijp	- 0,30.
idem, halve pijp of okshoofd	- 0,20
idem, zoogen. aam	- 0,15.
idem, Ned. vat	- 0,15.
idem, half aam	- 0,10.
idem, half Ned. vat	- 0,10.
idem, kleiner fust	- 0,05.
Garen, een zak	- 0,15.
Gest, per pakje	- 0,05.
Glas, per kist	- 0,30.
Gerst en Boekweit, per mudde	- 0,10.
Gort, per mudde	- 0,10.
id., per 75 Ned. pond.	- 0.10.
Granen en peulvruchten, met inbegrip der zakkenhuur, Tarwe, Rogge, Aveelzaad, Kool- en Mosterdzaad, Erwten en Boonen, per mudde	- 0,10.
Groenten, per mudde	- 0,15.
Grafsteen (eene heele zerken), liggende	- 1,00.
Haver, per mud	- 0,07½.
Haardsteentjes, per 100	- 0,10.
Haas (een)	- 0,10.
Haring, Teer en Pek, per ton	- 0,30.
» een klein vaatje	- 0,05.
Hennep, per zak	- 0,05.
Hout (gesneden), per gulden waarde	- 0,05.
Idem (ongesneden), id.	- 0,05.
Huiden:	
Natte koehuiden, p. st.	- 0,10.
Kalfs- en Schapenvellen, per stuk	- 0,05.
Huisraad en meubelen:	
Één kabinet (groot eiken)	- 2,00.
Kleiner idem	- 1,00.
Kabinet (groot vuren)	- 0,50.
Kleiner idem	- 0.25.
Pulpitrum, Secretaire, ieder	- 0,80.
Kastklok (staande)	- 1,50.
Halve kastklok	- 0,50.
Gewone klok	- 0,30.
Eene trek- of ladetafel	- 0,50.
Eene tafel	- 0,20.
Een spiegel, groote	- 1,00.
Dito kleiner	- 0.30.
Eene kagchel	- 0,30.
Stoelen, per stuk	- 0,05
Een kinderstoel	- 0,15.
Een ledekant	- 0,40.
Eene wieg	- 0,15.
Een kinderwagen	- 0,15.
Kaas, per 50 Ned pond.	- 0,15.
» één	- 0,05.
„ meer dan één naar de zwaarte.	
Kalk, per mudde	- 0,10.
Kandij, per pot	- 0,05.
Ketels, per dozijn	- 0,30.
« per stuk	- 0,15.
Kalf (een vet)	- 30.
Katoen, eene baal	- 0 50.
Klaverzaad, per mudde	- 0,25.

Klompen of Holschen, per dozijn	- 0,05.
Koek, per kist	- 0,20.
Koeken (raap- of lijn-), per duizend	- 2,00.
Idem, per 100	- 0,20.
Koffij, Suiker, Rozijnen en Tabak, p. 50 N. pd.	- 0,20.
Gedeelten naar evenredigheid.	
Kool, per 100 stuks	- 0,40.
„ (kleiner), per 100 stuks	- 0,20.
Krenten, een boot	- 1,50.
» een halve	- 0,80.
» een vierde	- [illegible]
Minder hoeveelheid:	
» bij 50 Ned. ponden	- 0,20.
» van 25 tot 50 N. pd.	- 0,15.
» beneden 25 N. pd.	- 0,08.
Laarzen of schoenen, per paar	- 0,05.
Laken of Lijnwaad, een pak	- 0,20.
Meer dan gewone groote naar evenredigheid.	
Leer, eene rol of pak	- 0,10.
Linnen, een groot stuk	- 0,30.
» een zak	- 0,20.
» eene rol	- 0,15.
Lood- of krijtwit, per 50 Ned. ponden	- 0,15.
Lood, per 50 Ned. pd.	- 0,10.
Lijnzaad, eene ton	- 0,20.
„ per mudde	- 0,10.
Manden:	
eene gewone braskorf	- 0,10.
grootere of kleinere dito naar evenredigheid.	
een toegemaakt mandje	- 0,05.
Meel, per 50 N. ponden	- 0,10.
Noten, een baal	- 0,20.
Olie en traan, per 100 kan	- 0,25.
„ „ per 40 of 50 k.	- 0,15.
„ „ per 20 kan	- 0,10.
„ „ per 10 kan	- 0,05.
Pakje, een beneden 5 Ned. ponden	- 0,05.
Pannen, per 1000	- 2,50.
Papier, per riem	- 0,05.
Patrijzen, tot 10	- 0,15.
Platen en pannekoekspannen, 100 Ned. ponden	- 0,30.
Pannekoekspan (eene)	- 0,05.
Ploeg (een)	- 0,20.
Pek (zie haring).	
Potasch en weedasch, per 50 Ned. ponden	- 0,20.
„ minder dan 25 N. p.	- 0,10.
Potten (ijzeren), per 100 Ned. ponden	- 0,50.
Pijpen, per mand	- 0,05.
Rijtuigen:	
Een kapwagen	- 1,80.
Een boerenwagen	- 1,00.
Eene chais	- 1,00.
Eene wipkar	- 0,30.
Schaap, een levend	- 0,10.
Slijpsteenen, boven eene Ned. el diameter	- 1,00.
„ van 1 Ned. el diam.	- 0,75.
„ van 7 palmen „	- 0,40.
„ kleinste soort	- 0,10.
Smeer raaizaad, p. mud.	- 0,10.
Siroop, p. 100 Ned. pond.	- 0,2[illegible].
„ per 50 Ned. pond of daarbeneden	- 0,10.
Spek (droog), per 50 Ned.	- 0,15.
„ (nat), een geheel varken of minder tot een half	- 0,30.
Spijkers (mand met) van 50 tot 100 Ned. ponden	- 0,30.
„ idem van 25 tot 50 Ned. ponden	- 0,15.
Steen, verschillende soorten:	
Baksteen, per 1000	- 1,50.
Mopsteen, per 1000	- 1.25.
Drieling, per 1000	- 1,00.
Kleine steentjes, p. 1000	- 0,75.
Steengoed, een mand	- 0,20,
„ (een worp)	- 0,02½.
Stijfsel, Blaauwsel en Lakmoes, 50 Ned. ponden of daarbeneden	- 0,15.
Teemsen, per dozijn	- 0,15.
Thee, per kistje	- 0,40.
„ per half kistje	- 0,20.
„ per kwart kistje	- 0,10.
Teer, als bij haring vermeld.	
Trom, eene met goud of zilver	- 0,20.
„ eene met goederen	- 0,10.
Uijen of Siepels, per mud	- 0.12½.
„ „ per rist	- 0,05.
Varken (een levend)	- 0,50.
Vegers of Kwasten (gewone), per bos	- 0,05.
Verfstoffen, per 50 Ned. ponden	- 0,15.
Vleesch, van 25 tot 50 Ned. ponden	- 0,20.
» meerdere hoeveelheid per 50 Ned. ponden	- 0,15.
» mindere hoeveelheid	- 0,10.
Vloeren, per 1000	- 1,50.
Vruchten, als Kersen, Aalbessen, Pruimen, enz., de mand	- 0,10.
Wol, de 100 Ned pd.	- 0,30.
„ een gewone zak	- 0,10.
IJzer, per 50 Ned. pd.	- 0,15.
Zeep, de ton of 120 pd.	- 0,40.
» de halve ton	- 0 20.
» de vierde ton	- 0.10.
» mindere hoeveelheid	- 0,05.
Zout, de 50 N. pond	- 0,15.
» de 25 Ned. pond of daarbeneden	- 0,05.
Zuiglam (een)	- 0,10.
Zwartsel (een ton), per gulden	- 0 10.
„ kleinere hoeveelh.	- 0,05.

Voor goederen in dit tarief niet genoemd zal de vracht berekend worden naar derzelver zwaarte en omvang, en zoo veel mogelijk naar de vracht bepaald voor meer of min soortgelijke hierin vermelde goederen.

Gedaan te Groningen ter openbare Raadsvergadering van den 26sten November 1853.

De Burgemeester: (get.) J. SLOT.
De Secretaris: (get.) HORA SICCAMA.

Goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de Provincie Groningen, bij resolutie van den 8sten December 1853, no. 73.

Mij bekend,
De Griffier der Staten van Groningen:
(*Get.*) ALBERDA.

Zijnde deze Verordening aan de Gedeputeerde Staten van *Groningen*, volgens hun berigt van den 8sten December 1853, no. 73, in afschrift medegedeeld.

En is hiervan afkondiging geschied, waar het behoort, den 20sten December 1853.

Burgemeester en Wethouders der Gemeente Groningen: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen Gecommitteerde, bij enkele inschrijvingen aan te besteden, *voor het jaar* 1854:

I. De LEVERING, ten dienste der Werken in de Gemeente, van GREENEN en VUREN HOUT.
II. IDEM van STEEN, KALK, CEMENT, DAKPANNEN, ENZ.
III. IDEM van RONGEN, SPIJKERS, SLOTEN, HENGEN en ander gemaakt IJZERWERK.
IV. IDEM van LOOD, ZINK, SOLDEERSEL, ENZ.
V. IDEM van HARDSTEEN, ENZ.
VI. Het VERNIEUWEN, HERSTELLEN en ONDERHOUDEN van de STRATEN in deze Gemeente.
VII. Het WIEDEN en SCHOONHOUDEN der Marktplaatsen, Pleinen en Straten.

De Voorwaarden van Aanbesteding zullen van heden ter Secretarij ter lezing liggen, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den STADS BOUWMEESTER.

De op zegel gestelde Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig hetgeen daaromtrent bij de vastgestelde Algemeene Voorwaarden is bepaald, moeten vóór of uiterlijk op DONDERDAG den 29sten dezer aan het RAADHUIS worden bezorgd.

De opening dier Biljetten en de provisionele toewijzing aan de laagste Inschrijvers, onder nadere goedkeuring, zal in het openbaar plaats hebben op VRIJDAG den 30sten dezer, des voormiddags te 10 uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

GRONINGEN, 19 December 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

INSCHRIJVING
VOOR DE
Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* roepen bij deze op al de Ingezetenen van deze Gemeente, welke op den eersten Januarij des jaars 1854 hun achttiende jaar zullen zijn ingetreden, om op de hieronder bepaalde dagen, telkens des voormiddags van half 10 tot 12 uur, in het Raadhuis te verschijnen, ten einde in het Register der NATIONALE MILITIE te worden ingeschreven, te weten:

MAANDAG den 2den Januarij 1854,
die, welke wonen in de roode letters A, B, C, D, E en F.
DINGSDAG den 3den Januarij 1854,
die, welke wonen in de roode letters G, H, I, K, L en M.
WOENSDAG den 4den Januarij 1854,
die, welke wonen in de roode letters N, O, P, Q, R, S en T.
DONDERDAG den 5den Januarij 1854,
die, welke wonen in de roode letters U, V, W, X, Y en Z.

Herinneren voorts de daarbij belanghebbenden:

1) Dat bij de Wet van den 28sten Julij 1850 (*Staatsblad* no. 44), bepalingen van *Ingezetenschap* zijn gemaakt, die ten aanzien van de verpligting tot de inschrijving en loting voor de Nationale Militie voortaan behooren opgevolgd te worden; luidende die bepalingen, voorkomende in art. 3 van genoemde Wet, als volgt:

„Gevestigd of ingezetenen zijn, die binnen het Rijk in Europa hebben gewoond:
„ 1) Gedurende de drie laatste jaren;
„ 2) Gedurende achttien maanden na aan het Bestuur hunner woonplaats het voornemen tot vestiging te hebben verklaard.
„Nederlanders zijn gevestigd of ingezetenen, die gedurende de laatste achttien maanden hunne woonplaats binnen het Rijk in Europa hebben gehad.
„Nederlanders, die ter zake van 's Lands dienst in een vreemd land wonen, worden voortdurend als ingezetenen beschouwd."

2) Dat, ten einde allen twijfel omtrent de wettige woonplaats weg te nemen, deswege in art. 56 der Wet woordelijk de navolgende bepalingen zijn vastgesteld:

„De wettige woonplaats of domicilie voor de inschrijving, „hier boven vermeld, wordt gehouden voor hen, die ongehuwd zijn, de woonplaats der Ouderen en, bij overlijden „van beiden, die van den eerstbenoemden Voogd; voor de „gehuwden, de plaats alwaar zij hun bestaan hebben. In „twijfelachtige gevallen omtrent gehuwden, zal voor de wettige woonplaats worden gehouden die plaats, alwaar zij, „op den eersten Januarij van elk jaar, tot de uitoefening „van eenig Beroep patent hebben bekomen, of wel voor het „middel van het personeel en mobilair, of dat, hetwelk in „de plaats daarvan zoude mogen worden geïntroduceerd, „beschreven zijn, en, voor zoo verre zij daarin niet beschreven zijn, noch patent hebben bekomen, de plaats waar „zij zich bevinden; met deze verdere bepalingen, dat zij, „die in een vreemd land, uit Ouders ter oorzake van 's Lands „dienst afwezend, of anderzins op reis zijnde, buiten het „Rijk zijn geboren, zullen worden ingeschreven binnen de „plaats alwaar zij hunne wettige woonplaats hebben; dat „jongelieden, door hunnen Vader, hunne Moeder, hunnen „Voogd of Curator achtergelaten, en geen bestaan hebbende, „op de lijsten van die Gemeente zullen worden gebragt, alwaar hunne Ouders, hun eerst in rang benoemde Voogd of „Curator het laatst hunne woonplaats hebben gehad; en, „wanneer deze woonplaats niet bekend mogt zijn, of dat „dezelve buiten het Rijk is gelegen, op die van de plaats „alwaar zij zich bevinden."

„Dat zij, die geene Ouders, Voogden of eigen bestaan „hebben, zullen worden ingeschreven op die plaats, alwaar „zij zich bevinden."

„Dat de gealimenteerden en kinderen in Godshuizen en „liefdadige Gestichten zullen worden ingeschreven in de „plaatsen alwaar de Godshuizen zijn gelegen of de alimentatie geschiedt."

3) Dat Ouders, Voogden en Regenten volgens de Wet verpligt zijn, hunne kinderen of pupillen in persoon, of door iemand, daartoe schriftelijk door hen gemagtigd, te doen inschrijven, met opgave van alle alsdan gevraagd wordende inlichtingen, waaronder begrepen zijn de *roode letter* en het *nommer* van het huis, door den ingeschrevene bewoond.

4) Dat de aangave tot de inschrijving in geen geval hoegenaamd mag nagelaten worden, welke aanspraak op vrijstelling iemand ook zoude vermeenen te hebben, wegens militaire of schutterlijke dienst, gebreken of anderzins.

5) Dat onder de inschrijving ook begrepen zijn de gehuwden en afwezenden; zijnde de eerstgenoemden gehouden, om, ingevolge art. 17 der Wet van den 27sten April 1820, hunne bewijzen tot vrijstelling als zoodanigen op hetzelfde tijdstip over te leggen, waarop dit voor alle anderen, die aanspraak op vrijstelling hebben, is bepaald; en

6) Dat, overeenkomstig het Koninklijk besluit van den 7den Augustus 1823, no. 74, en daarop gevolgde ministeriële aanschrijving, degenen, die aan de inschrijving moeten voldoen, zich omtrent hunnen juisten ouderdom op geene andere wijze dienen te verzekeren, dan door een extract uit het geboorteregister, hetwelk voor ieder kosteloos te verkrijgen is, of door een ander daarvoor subintrerend wettig stuk, welk een en ander alleen als een wettig bewijs voor den ouderdom kan worden aangenomen.

Burgemeester en Wethouders willen verder een' ieder der belanghebbenden ten ernstigste hebben gewaarschuwd, zich, om welke redenen het ook zijn mogt, aan de inschrijving en aan zijne verdere verpligtingen ten aanzien van de Nationale Militie niet te onttrekken, als hebbende de Wet van den 8sten Januarij 1817 daaromtrent, in artt. 53, 167 en 168, en de Wet van 27sten April 1820, in artt. 8, 10, 11 en 41, met de gestrengste straffen bedreigd, bestaande in eene geldboete of designatie tot de dienst zonder loting, terwijl zelfs, naar gelang der omstandigheden, met zoodanige weerspannelingen zal moeten gehandeld worden, als ten aanzien van deserteurs is voorgeschreven.

Roepen voorts op diegenen, welke reeds bij de Nationale Militie dienen, en, ingevolge art. 21 der Wet van den 8sten Januarij 1817, no. 1, vermeenen mogten reclames te kunnen inbrengen, om die reclames vóór den 5den Januarij eerstkomende, op de wijze in dat artikel bepaald, ter kennis van Burgemeester en Wethouders te brengen; zullende zij daartoe ter Secretarij dezer Gemeente nadere inlichtingen kunnen bekomen, en luidende het gemelde art. 21 der Wet als volgt:

„Almede zullen zich jaarlijks, vóór den vijfden Januarij, „aan het Plaatselijk Bestuur in geschrifte moeten adresseren „de bij de Nationale Militie voor zich zelven dienende „manschappen, die, in den loop van het laatst voorleden „jaar, hetzij door overlijden van eenen Vader, of wel eener „Moeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der Ouderen, „of eindelijk door overlijden van eenen Broeder of Broeders, „regt op vrijstelling overeenkomstig de bepaling bij art. „91 gemaakt, hebben verkregen, en hun ontslag diensvolgens zullen verlangen. Bij deze verzoekschriften zullen „moeten worden overgelegd de noodige bewijzen, ingerigt overeenkomstig de voorschriften, bij het aangehaalde art. 91 „gestatueerd. Tot het doen der voorschrevene jaarlijksche „aanvragen om ontslag zijn, evenzeer als de manschappen „zelve, ook derzelver Ouderen, Voogden, Curators en Gemagtigden bevoegd." *Wordende de belanghebbenden bijzonder opmerkzaam gemaakt op de bepalingen van gemeld artikel, met waarschuwing tevens, dat ten aanzien der zoodanigen, die verzuimen mogten hun op grond van meergemeld artikel verkregen regt op ontslag vóór den 5den Januarij in te brengen, geene toegevendheid gebruikt zal worden, en de verzoeken, die later ten hunnen behoeve ter bekoming van verlof of ontheffing van de werkelijke dienst mogten worden ingediend, moeten worden van de hand gewezen.*

En brengen eindelijk ter kennis van diegenen, welke, tot vermindering van het contingent dezer Gemeente, als *Vrijwilligers* bij de Nationale Militie zouden willen dienen, dat zij zich tot dat einde kunnen aangeven ter Secretarij dezer Gemeente, alwaar het daartoe bestemde Register ter inschrijving, gedurende de maand Januarij aanstaande, dagelijks, uitgezonderd de Zondagen, des morgens van 10 tot 12 uur, open zal liggen, zullende aan hen eene Premie van *dertig gulden* worden uitgereikt, wanneer zij door den Militieraad voor de dienst worden goedgekeurd.

Gedaan in het Raadhuis te *Groningen*, den 19den Dec. 1853.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Gemeente *Groningen*, overwegende, dat door de voortdurende VORST en het bestaande GEBREK aan **WATER** in de Putten, het **BLUSSCHEN** van **BRAND** in dezen tijd aan vele bezwaren onderhevig is,

Herinneren bij deze de Ingezetenen aan de bepalingen omtrent het voorkomen van Brand, voorkomende in het Reglement van Politie voor de Gemeente *Groningen*, d.d. 18den November 1822; de Ingezetenen dringend uitnoodigende, om zoowel door het behoorlijk **SCHOONHOUDEN** der SCHOORSTEENEN en KAGCHELPIJPEN als anderzins, de meest mogelijke omzigtigheid in acht te nemen.

GRONINGEN, 19 December 1853.

Burgemeester en Wethouders voorn.: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Strandvonderij.

De BURGEMEESTER der Gemeente *Groningen* brengt door deze ter kennis van de belanghebbenden, dat van HEDEN af ter SECRETARIJ der Gemeente voor hen, tegen betaling van **vijftien cent** voor ieder Exemplaar, verkrijgbaar zijn gesteld de VERTALINGEN van de in het Koningrijk geldende **VERORDENINGEN** op de ***STRANDVONDERIJ***, vervat in het Koninklijk Besluit van den 23sten Augustus 1852 (*Staatsblad* no. 141), en in den Zevenden Titel van het Tweede Boek van het WETBOEK van KOOPHANDEL.

GRONINGEN, 19 December 1853.

De Burgemeester:
J. SLOT.

*** De **PLAATSELIJKE SCHOOLCOMMISSIE** in de Gemeente *Groningen* brengt bij deze ter kennis van alle belanghebbenden, dat op de NIEUWE OOSTER-STADSSCHOOL is **vacant** de **betrekking** van **HULPONDERWIJZER**, aan welke betrekking is verbonden een jaarlijksch Traktement van ***f* 250—00**, en dat voorts op de STADS- en ARMENSCHOLEN onderscheidene **ONDERMEESTERS** worden verlangd, welker Traktement nader zal worden geregeld. — Zij roept mitsdien allen, welke bevoegd en genegen mogten zijn, om in de eene of andere dier betrekkingen te worden geplaatst, bij deze op, om zich *ten spoedigste* aan te geven ter SECRETARIJ dezer Gemeente, met opgave van ouderdom, woonplaats, rang en tegenwoordige betrekking.

GRONINGEN, 19 December 1853.

De Schoolcommissie voornoemd,
Namens dezelve:
L. B. LOHMAN,
Secretaris.

(*Zie de Nieuwstijdingen, enz. in 't Bijvoegsel.*)

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen te Helvoet den 13 Dec., kapit. *Douwes* Aquarius, van Dantzig, laatst van Brouwershaven; den 15den *Duintjer* Fenuechina, van Liban. — In het Vlie den 11 Dec., *Beckering*, voor *Pekelder*, Jacobus Johannes en *Fenenga* Wilhelmina Catharina, beide van Newcastle; *Konter* Jonge Brechtus, *Strootman* Bertha Victoria, *Duintjer* Catharina en *Mulder* Christina Hendrika, den 12den *Giezen* Juffer Hillegonda, *Wilmink* Hermanna Wilmink en *Grilk* Anna Catharina, alle 7 van Petersburg; den 13den *Vlas* Hinderika, van Wismar. — Te Vlissingen den 13 Dec., *de Winter* Margaretha, v. Koningsbergen. — Te Sydney N. Z. W. den 27 Aug., *Postma* Dankbaarheid, van Liverpool. — Te Melbourne den 20 Sept., *de Jonge* Malvina, van Rotterdam. — Te Londen den 13 Dec., *Mugge* Martha, van Rotterdam; *Hilman* Zeelust, v. Amsterdam; den 14den *Zoeler* Catharina, van Groningen. — Te Torbaai den 13 Dec., *de Boer* Zwaantina Hendrika, van Rouaan naar Liverpool. — Te North Shields den 12 Dec., *Vaalman* Aurora, van Schiedam. — Te Aberdeen den 10 Dec., *de Boer* Jantina, van Koningsbergen. — Te Ipswich den 13 Dec., *Olthoff* Abeldina, van Groningen. — Te Herwich den 13 Dec., *Voogd* Vriendschap, van Londen naar Amsterdam. — Te Warnemunde den 10 Dec., *Vos* Maria Cornelia, van Amsterdam. — Te Holtenau den 9 Dec., *Gort* Vriendschap, van Mollerup en *van der Zee* Vrouw Neeltje, van Capelin, beide naar Amsterdam, om te overwinteren; den 12den *Poorta* Tweeling, van Dantzig naar Amsterdam.

Zeilklaar te Gibraltar den 28 Nov., kapit. *Brugma* Nina Burhoven, van Galatz naar Londen. — Te Londen den 12 Dec., *Potjer* Dankbaarheid, naar Leer.

Vertrokken van Texel den 16 Dec., kapit. *Jaski* Catharina Johanna, naar San Francisco; *Pot* Grietje Weemhof, naar Triest; den 17den *Pronk* Gesina Jantina, naar Galats. — Van Helvoet den 13 Dec., *Leeuwes* Arendina, naar Belfast; *Mulder* Marchina Catharina, naar Grangemouth; den 14den *Goosens* Geraldina ... Marseille; den 15den *Kruisinga* Eensgezindheid, ... tinopel; 16den *Kuen* Johanna Catharina, naar Sunderland. ... Vlissingen den 12 Dec., *Hofkamp* Hortense, n. Liverpool. ... Simonsbaai den 1 Nov., *Carst* Tweelingzusters, naar Am... na gerepareerd te hebben. — Van Tjilatjap den 8 Oct., ... Rabenhaupt, naar Amsterdam. — Van Triest den 8 Dec., ... Harmonie, naar Rotterdam. — Van Liverpool den 11 Dec. ... Antje en *Tunteler* Geertruida, beide naar Dordrecht. — ... lepool den 10 Dec., *Drent* Morgenster, op avontuur. — ... den 13 Dec., *Oostra* Margaretha Hillegina, naar Harburg ... Carolinerzijl den 7 Dec., *Datema* Margaretha Hendrika, n... sterdam. — Van Tonningen den 11 Dec., *Valom* Agatha, ... ding naar Schiedam. — Van Dantzig den 13 Dec., *Jon...* Hoop en *Reinink* Herberdina, beide naar Amsterdam; ... Jonge Jacob, naar Antwerpen.

HARLINGEN, 17 Dec. Binnengekomen den 11 Dec., kap... Alida, *Beckering* Jacobus Johannes en *Fenenga* Wilhelmina ... rina, alle 3 van Newcastle; *Wijma* Stad en Lande, van ... stad; *Lever* Vrouw Alida, van Noorwegen; *Frankena* Vere... *Mulder* Christina Hendrika en *Duintjer* Catharina, alle 3 ... tersburg; *Bernardus* Agatha Hendrika, van Riga; den 12den ... Hendrika Jantina, van Newcastle.

Vertrokken den 13 Dec., kapit. *Klunder* Johannes Lint... den 14den *de Boer* Eendragt, beide naar Odessa.

YARMOUTH, 12 Dec. Het schip Albert Schuringa, kapit. ... van Petersburg naar Londen, op Winterton gestrand (zie ... berigt) is geheel weg.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHE...
welke de Sond gepasseerd zijn.

10 Dec. Homveld, Geertruida, v. Petersb. n. Amst., m. ...
de Boer, Margaretha Jantina, v. Stettin n. Engel., ...
12 —— de Jonge, Jezelina, v. Petersb. n. Antwerpen, m. ...
Visser, Eensgezindheid, v. Riga n. Holland, m. ...
Schenk, Ida Cornelia, v. Windau n. de Maas, m. ...
13 —— Menkema, Cath. Sijpkens, v. Reval n. de Maas, m. ...
14 —— Bakker, Samuel, v. Dantzig n. Liverpool, m. ...
Wegener, Vr. Maria, v. Petersb. n. Amst., m. ...
Stemp, Antje Jansen, v. Petersb. n. Amst., m. ...

De wind den 9 Dec. Z.W., W.Z.W.; den 10den W., ... den 11den W.Z.W., N.W., Z.W.; den 12den Z.Z.O.; ... Z.Z.O.; den 14den Z.Z.O., O.Z.O.; den 15den O.Z.O.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ...

GRONINGEN, 16 *December*.

De handel in Granen was heden van weinig beteeke... benoodigden zijn echter bij gerijven voor Tarwe, Boekwe... en Gerst iets hoogere prijzen besteed. — Ook van Boter ... geen aanvoer.

AMSTERDAM, 14 *December*. Heden verkocht va... 128 ℔ b. Pools. *f* 480; 129 ℔ dito *f* 482. — Rogge: ... Arch. *f* 316; 116 ℔ j. Petersb. *f* 308; 118 ℔ Odessa *f* ... 115, 116, 117 ℔ o. gedr. *f* 300, *f* 304, *f* 308, *f* 312; ... dianski *f* 308; 120 ℔ n. Petersb. *f* 326; 123 ℔ Odessa *f* ... ℔ Riga *f* 313. — Van Boekweit bij uitsluiting verkocht; 1... dijker *f* 275.

Koolzaad in deze maand ½ p. vl., op het voorjaar 1 p. ... volgend najaar onveranderd; op 9 vat in Dec. 71½ p. ... 73 p. vl.; Oct. 68 p. vl. — Lijnzaad in veiling: 112... *f* 10½, ¾, ⅞ per mud. — Raapolie iets flaauwer; op 6/w. ... Vlieg. *f* 39,50; in de stad *f* 40,50; Mei 1854 *f* ... Sept. 1854 *f* 38,50 a 25; Oct. 1854 *f* 38,50; Nov. 1854 *f* ... Lijnolie op 6/w. *f* 31; vlieg. *f* 29,75. — Hennepolie op 6/w. ... vlieg. *f* 37.

LONDEN, 14 *December*. Van Tarwe en Haver is ... veel aangevoerd, doch van alle andere artikelen weinig. In ... Tarwe ging tot de hoogste vorige koersen vrij veel om. ... rige graansoorten onveranderd.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 16 *December*. Geslagte varkens he... markt, er waren een groot aantal bezoekers, en er he... vluggen handel. Vette varkens, eerste soort, werden ve... *f* 55 tot *f* 60, tweede soort, zijnde varkens van omstr... en ruim 100 Ned. ponden, werden verkocht van *f* 49 ... mindere soorten naar rato. Een puike werd verkocht ... de 100 Ned. ponden.

PRIJSCOURANT DER EFFEKTE...

Amsterdam, 17 *December*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 61⅜, 61⅝, 61... Dito 3 pCt. 73$\frac{1}{16}$; Dito Dito 4 pCt. 93. — BEL... *Rothschild* 2½ pCt. 50$\frac{9}{16}$. — SPANJE, Onbep. ... Dito 3 pCt. 45⅛; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. ... Bewijzen 5¼. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36¼, 36... RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1815 5 pCt. ... Dito 1828 en 1829 5 pCt. 103; Cert. 4½ pCt. 94... *Hope* 4 pCt. 89; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 87... bij id., 5de Serie 4 pCt. 87½. — POLEN, Aand. ... v. 500 fl. *f* 159. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 76... Dito 1852 5 pCt. 76½; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 39... Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 39$\frac{1}{16}$; Dito Nieuwe ... Dito La. B. 5 pCt. 91⅞; Amerik. Bank-Act. 4½; D... 8$\frac{1}{16}$; Braz. 5 pCt. 95½; Mexik. 22⅞; Dito Onb. 2... 4½ pCt. 62½, 63½, 62½; Ecuador 3⅞; Venez. 3½ p...

Bij geringe affaire waren heden Holl. fondsen goed prijs... In vreemde effekten was handel en variatie van weinig ... Alleen werden Peru wederom tot veel verlaagde koersen ...

Braz. 1839 v. 100 £ 96¼; Gren. Onb. St. 2½ pCt. 20...
Koers van het Geld: Beleening 3½; Prolong. 4; Disconto ...
Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 61$\frac{11}{16}$ a ... 1 pCt. 21¼; Binnenl. 3 pCt. 41⅜; Metall. 5 pCt. 76$\frac{5}{16}$ ...

ADVERTENTIEN.

Natuurkundig Genootsch...

op Morgen, WOENSDAG den 21sten Dec. 1853, ... te *zes* uur.

Sprekers: Prof. J. W. ERMERINS en de He... VAN BEMMELEN.

A. W. ALINGS, S...

ZEEMANSCOLLEGIE DE GRONINGER EEN...

ten Huize van de Wedw. BONTEKOE, op DON... den 22sten December 1853, des avonds te zeven ...

Namens de Dir...
A. SWAAGMAN, S...

PICTURA.

BESTUURDEREN van het KUNSTLIEV... NOOTSCHAP *ter aanmoediging en bevordering v... en Schilderkunst*, onder den naam ***PICTUR...*** het genoegen te berigten, dat als vervaardigers ... ingezonden Schilderijen No. 6 met de spreuk: ... *leert men*, en No. 4 met de spreuk: *Stil genot*, ... doen kennen de Heeren C. B. BUIJS en G. ... beide te *Groningen* woonachtig.

In de JAARLIJKSCHE VERGADERING zull... noemde Heeren de vereerende **GETUIGSCH...** en de **BELOONINGEN** in Geld, op eene pl... door den Voorzitter worden uitgereikt.

GRONINGEN, 19 December 1853.

Bestuurderen voor...
Namens dezel...
H. TIDDENS, S...

Societeit de Harmon...

VOORSTELLING door den Heer L. ... op **WOENSDAG** den 21sten December ... avonds te 7 uur.

B. TELLE...
Secretar...

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGT...

*** Bevallen van eenen ZOON R. L. ... Echtgenoot van

H. BER...

GRONINGEN, 13 December 1853.

*** Bevallen van eene DOCHTER A. M... geliefde Echtgenoot van

R. H. VELT...

NOORDDIJK, 16 December 1853.

BIJVOEGSEL
tot de Groninger Courant van den 20sten December
1853, *no.* 101.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.
BATAVIA, 24 October.

Den 10den October is de Bataviasche tentoonstelling met den meesten luister geopend, welke verhoogd werd door de tegenwoordigheid van Z. Exc. den gouv.-generaal, die wel had op zich willen nemen, de tentoonstelling in persoon te openen, ten bij zijne aankomst door de directie werd ontvangen met eene aanspraak van haren president, welke door Z. Exc. op eene toepasselijke wijze werd beantwoord.

Zoo als te verwachten was, wekte deze tentoonstelling zoo te Batavia als daar buiten veler belangstelling.

De *Javasche Courant* van den 15den October deelt daaromtrent de volgende bijzonderheden mede:

In weerwil van de moeijelijkheden en kosten, aan het reizen in deze gewesten verbonden, zelfs waaneer men te gemoet gekomen wordt met het kosteloos gebruik van 's lands postpaarden, gelijk het gouvernement bij deze gelegenheid zijnen ambtenaren doet, is het getal der van elders toegevloeide bezoekers aanvankelijk niet onaanzienlijk.

Volgens ontvangene mededeeling, hebben van den 10den tot en met den 13den October 1117 personen de tentoonstelling bezocht, waaronder 80 Chinezen en 10 Inlanders. Voor toegangkaarten is reeds ontvangen een bedrag van ruim *f* 3000.

Waarlijk, als een begin, een voor de ontwerpers en de commissie bevredigend resultaat!

(Tot en met den 20sten October bedroeg het totaal cijfer der bezoekers 5904, waaronder 3700 inlanders en militairen.)

— De bijdragen voor de door brand behoeftig gewordene inwoners van Amboina zijn ten beloope van *f* 10,747.

Ten behoeve der noodlijdenden te Banda is wederom ontvangen eene som van *f* 912.21, zijnde met de vroeger vermelde een bedrag van *f* 37,638.24.

— Met uitzondering van de Sindang Klingie en Sindang Blitie, waar de toestand nog altijd minder gunstig is, heerscht er in de residentie Palembang ongestoorde rust; de berigten omtrent den katoenoogst luiden gunstig en de landrenten werden aangezuiverd. Radja *Tiang Alam* was echter nog onrustig, en ging de Ampat Lawang rond; volgens de laatste berigten, was hij te Lobo Poeding. De pangeran van die marga bevond zich bij het vernemen van die tijding te Tebing Tingie, en keerde onmiddellijk naar Lobo Poeding terug om hem van daar te verwijderen.

— Door den gouverneur-generaal van Nederl.-Indië zijn o. a. benoemd, tot onderdirecteur der genie in de 3de mil. afd., de maj. bij dat wapen *J. C. R. Steinmetz*, en overgeplaatst bij het 10de bat. de kapiteins *C. L. Schukkirg* en *A. J. Gelderman*, beiden van het 6de bat.

— De beruchte roover *Tjona*, welke sedert lang verscheidene districten onveilig maakte door moorden en rooverijen, en welke aan het hoofd stond van eene bende van omstreeks 50 gewapende inlanders, is in de afdeeling Buitenzorg door de politie gevangen genomen.

RUSLAND-TURKIJE.

Den 15den December is te Weenen de tijding van een beslissend gevecht tusschen de Russen en de Turken bij Achalsich aan de Kaukasus ontvangen. De Turken hebben eene volslagene nederlaag geleden. Hun verlies aan dooden alleen wordt gezegd ongeveer *vier duizend* man te bedragen.

Het officiële rapport van den Russischen generaal *Andronikoff* stelt het verlies der Turken in den slag bij Achalsich op 5000 man; 7 vaandels en 12 stukken geschut zijn met de bajonet veroverd.

Het gebeurde in de haven van Sinope was te Konstantinopel bekend geworden en had de oorlogzuchtige stemming der bevolking ongeloofelijk verhoogd. De Engelsche stoomboot *Retribution* en de Fransche stoomboot *Mogador* zijn naar Sinope vertrokken met geneeskundigen, ter behandeling der gekwetsten. De Fransche stoomboot *Charlemagne* en een Engelsch fregat maakten zich gereed, om insgelijks de Zwarte Zee binnen te stevenen. De *Phoebe*, een Engelsch handelsvaartuig, is bij Trebisonde door de Russen beschoten en daarna onderzocht geworden.

Het is klaar, dat de linieschepen met hunne ontzaggelijke batterij-lagen, voor de opene reede van Sinope zich geplaatst hebbende, de oude wallen en de daarvoor anker liggende schepen in een uur tijds hebben kunnen vernietigen. Er is dan ook geen zeeslag geleverd, het is eene vernieling geweest, waaruit geen der Turksche schepen behouden is overgebleven. Sinope zelf is gebouwd van de steenen der oude Grieksche stad, eene kolonie der Milesiërs, die op het schiereiland was gelegen, terwijl de stad thans op de landengte ligt. (Sinope, de hoofdstad van het rijk van *Mithridates*, in 't jaar 71 voor J. C. door *Lucullus* veroverd, was de geboorteplaats van *Diogenes*.

Op verzoek van den Oostenrijksche gezant *v. Bruck*, heeft de Porte er in bewilligd, om het embargo op de Russische handelsvaartuigen nog eenigen tijd te schorsen.

Er is berigt ontvangen, dat eene tweede Egyptische expeditie gereed is om naar Konstantinopel te vertrekken.

Alexandropol in Azië wordt door *Abdi* belegerd.

De Britsche gezant te Téhéran heeft de diplomatieke betrekkingen met het Perzische hof afgebroken. De schach heeft zich tegen Turkije verklaard. Een Perzisch leger was naar de Turksche grenzen gerukt.

(De Engelsche *Lloyd* wil weten, dat het voorwendsel hiertoe zoude zijn, dat de heer *Thomson* beleedigd was. De ware reden schijnt te zijn, dat Perzië een leger tegen Arabistan had gezonden.)

Het zou niet te verwonderen zijn, zoo men eerlang ook van het tooneel des oorlogs in de Vorstendommen belangrijke tijdingen ontving; want de omstandigheid, dat prins *Gortschakoff* in weerwil van het ongunstige jaargetijde, voortgaat men eene aanzienlijke krijgsmagt in Wallachije bijeen te trekken, geeft aanleiding om aan te nemen, dat de Czaar voornemens is de Turken bij Kalefat aan te tasten en geheel en al over den Donau terug te jagen.

Het derde Russische legerkorps, onder *Osten-Sachen* is in Moldavië gerukt; de voorhoede is den 8sten en den 9den Dec. door Jassy getrokken.

— Volgens een' brief uit Petersburg aan een Duitsch dagblad, is de secretaris van vorst *Gortschakoff*, een Pool, met name *Radzewitsch*, daar gevankelijk binnengebragt, op de beschuldiging dat hij het Russische operatie-plan aan *Omer-pacha* heeft medegedeeld. Eene dergelijke beschuldiging zou tegen een' anderen Pool, die bij de generalen staf dient, ingebragt zijn.

— Uit Cattaro in Dalmatie wordt gemeld, dat *Petro Petrovich* en meer leden van den senaat van Montenegro daar waren aangekomen als vlugtelingen, omdat zij gewikkeld zijn geweest in eene zamenzwering tegen den regerenden vorst *Danielo*.

— Te Damascus heeft *Mohamed*-effendi, het hoofd van een klooster, 12,000 vrijwilligers bijeenverzameld en dezelve ter beschikking van de Porte, zonder kosten voor de Turksche schatkist, gesteld.

— De Keizer van Rusland heeft den militairen-gouverneur van Moskou bevolen zijnen dank aan den handelstand en den adel dier stad over te brengen, voor het geschenk van 36,000 roebels en 540 kavalleriepaarden, om die in den oorlog tegen de Turken aan te wenden. Berigten uit Petersburg van den 9den dezer zeggen dat een oorlogzuchtige geest in alle standen aldaar is doorgedrongen. De Keizer woonde dagelijks inspectiën en parades bij.

— Volgens de jongste volkstelling bedroeg de bevolking van Rusland, die in den Kaukasus en Amerika daaronder begrepen, 65,170,598 zielen.

— Men meldt uit Parijs, dat de Turksche leening door de maatschappij voor het grondkrediet tegen 8 pCt. is genomen en men wacht de goedkeuring uit Konstantinopel.

DUITSCHLAND.

Alle pogingen bij de Badensche regering aangewend, om het besluit tot uitzetting der Jezuïten in te roepen, zijn vruchteloos gebleven.

— Aan de Friedrich Wilhelm's Universiteit te Berlijn studeren thans 1534 jongelingen.

— De scheepstimmerlieden te Hamburg hebben den arbeid gestaakt. Zij eischen hooger loon.

— De eerste Keur-Hessische Kamer heeft, in weerwil dat *Hassenpflug* het ministerie beproefd heeft om zulks te voorkomen, het door de regering voorgestelde ontwerp van staatsregeling, en bloc verworpen.

— In Hongarije is men eene nieuwe godsdienstige sekte op het spoor gekomen, die zich onder de benaming van „navolgers van Christus" gevormd heeft. De leer dezer sekte is: uitsluitend de erkenning van de H. Schrift, verwerping van de kerkelijke hierarchie en verbod van alle priesterlijke verrigtingen. Die bij de sekte wil worden opgenomen, moet zich aan een streng onderzoek onderwerpen en eene afzonderlijk daarvoor vervaardigde geloofsbelijdenis, in handen van den oudste, „bisschop" genoemd, afleggen, die hem daarna den doop in eene rivier of beek toedient. De aanhangers dier sekte noemen elkander onderling broeder en zuster, en helpen elkander wederkeerig in den nood.

— Gedurende de afgeloopen maand is de scheepvaart door de Sond ongemeen levendig geweest. Meer dan 22,000 schepen van alle vlaggen zijn de zeëngte doorgevaren.

— In Polen is de longziekte onder het rundvee uitgebarsten, weshalve de invoer van vee uit dat rijk in Pruissen is verboden.

— De regering van het Zwitsersche kanton Appenzell heeft 660 vaten meel uit New-York doen komen. De vracht daarvan kost van New-York tot Antwerpen 3086 francs en van Antwerpen tot Rorschach 6755 francs. De koopprijs van het meel bedroeg 19,556 francs, de zee assurantie 359 francs en de onkosten beliepen 106 francs. Een vierpondsbrood komt derhalve op ongeveer 27 kreutzer te staan.

GROOT-BRITTANJE.
LONDEN, 15 December.

Bij de sluiting der teregtzitting van het hof van assisen te Liverpool, in de vorige week, heeft de jury aan den voorzitter van het hof de volgende memorie overhandigd.

„De jury wil niet uiteengaan zonder eenstemmig te verklaren, dat de wetgeving tusschen beide moet komen om een eind te maken aan het tegenwoordige stelsel van geldelijke uitkeeringen bij de begrafenisbussen. De in de afgeloopen zitting der assisen behandelde zaken, gelijk vroegere ondervinding, doen ons denken dat dit stelsel werkt als eene regtstreeksche aansporing tot moord, en dat velen van onze natuurgenooten jaar op jaar ontijdig de eeuwigheid ingaan door toedoen dergenen die met hen door den band der natuur en des bloeds het naauwst verbonden zijn, maar dien band verscheuren om eene kleine som gelds, welke volgens de tegenwoordige inrigting dier vereenigingen moet worden uitgekeerd aan de nagebleven betrekkingen. Dit verschrikkelijke kwaad zou kunnen worden verholpen zonder te kort te doen aan de onmiskenbaar nuttige strekking der vereenigingen tot onderlingen bijstand bij ziekte en andere ongelukken."

Verder wordt door de jury, bij de toeneming van deze en andere misdaden, de verbetering der volksopvoeding en in zonderheid de uitbreiding van het staatsonderwijs, dringend aanbevolen als het eenige grondige en afdoende middel tot genezing van het verergerend kwaad.

De voorzitter de memorie aannemende, zeide dat de jury eene groote dienst aan de maatschappij had gedaan door den pijnlijken indruk te verkondigen dien de voor het hof behandelde misdaden op haar hadden gemaakt, en dat hij de memorie aan het gouvernement zou doen toekomen.

De Londensche *Globe*, over de memorie der Liverpoolsche jury sprekende, noemt onder de middelen waardoor het daarin aangewezen kwaad zou kunnen worden verholpen, de invoering der ter-aarde-bestelling van lijken van wege de burgerlijke overheid, als een allen toekomend regt; eene instelling die het hatelijke niet zou hebben van eene begrafenis door het armbestuur, en die uit een ander oogpunt ook aanbevolen is door het staats-collegie hetwelk met de zorg voor de algemeene gezondheid belast is.

— De in Engeland gevestigde maatschappij voor de daarstelling van een zeevaart-kanaal tusschen de beide oceanen door de landengte van Darien heeft een aantal ingenieurs in dienst genomen, om het terrein in bijzonderheden op te nemen; zij zullen den 17den dezer naar Midden-Amerika vertrekken. Ook zijn officieren der Noord-Amerikaansche, der Fransche en der Engelsche marine door hunne gouvernementen met opnemingen belast, opdat eindelijk uitgemaakt worde, of de uitvoering van het grootsche plan al of niet mogelijk is en wenschelijk is.

— Van wege de Britsche admiraliteit is thans eindelijk besloten, om, voor het vervolg, alle nasporingen naar sir *J. Franklin* en diens togtgenooten in de Noordpoolstreken, als geheel vruchteloos te staken; en tevens om alle verdere pogingen, ter nadere oplossing van het vraagstuk van het vinden van den noordwestelijken doortogt, als ten eenenmale nutteloos voor alle zee- of commerciële doeleinden, te eindigen.

— In het laatst der afgeloopen week is voor het eerst te Londen eene *openbare* teregtzitting aan het tolkantoor gehouden om te beslissen in geschillen tusschen den koopman en de ambtenaren van de administratie der inkomende regten. Dit is een gevolg der hervorming, welke, na lang vruchteloos aandringen van den Londenschen handelstand, in de afgeloopen parlementszitting gebragt is in de wetsbepalingen op de heffing der tolregten. De *Times* spoort de Londensche kooplieden aan, nog niet te rusten in den strijd tegen de misbruiken van die administratie.

— Aan de Londensche graanmarkt werden j.l. Dingsdag weder aankoopen van tarwe voor Fransche rekening gedaan. De *Times* merkt hierbij op, dat, ten gevolge der vrijhandelsstaatkunde de Engelsche graanmarkt, de hoedanigheid in aanmerking genomen, thans de goedkoopste van Europa is, zoodat er ook voor Frankrijk en België gekocht wordt, en veel graan uit de Zwarte zee naar de havens der Middellandsche zee wordt gelokt doordat aldaar thans hoogere prijzen dan in Engeland worden besteed. Blijkens de te Londen ontvangen berigten uit Odessa van den 2den dezer, duurden aldaar de aankoopen van graan voort op eene groote schaal en zonder prijsverlaging.

— Terwijl het vleeschverbruik in Engeland, gelijk bekend is, tegen Kerstijd gewoonlijk toeneemt, is op de Londensche vleeschmarkt het rund-, schapen-, kalfs- en varkensvleesch thans veel hooger in prijs dan om Kerstijd ten vorigen jare, en in vergelijking met denzelfden tijd van het jaar 1851 is de rijzing nog aanzienlijker. De Londensche veemarkt was, zegt de *Times* van j.l. Woensdag, nooit zoo ruim voorzien als thans, hoewel de aanvoer niet grooter is dan de aanvrage. Maandag j.l. waren er 7037 runderen, 25,832 schapen, 260 kalveren en 290 varkens van binnen en buiten 's lands ter verkoop aangebragt, en het marktplein was zoo digt met vee bezet, dat er eerst in den namiddag ruimte was voor de koopers om tusschen het vee te gaan. In het algemeen was het bij de van binnen 's lands aangebragte runderen merkbaar dat de Engelsche veefokkers niet meer zooveel overvet vee aanbieden, maar er meer op bedacht zijn vee met veel en goed vleesch aan de markt te brengen.

— Matrozen zijn nog schaarsch, zegt de *Daily News*, en hun loon rijzend. Te Londen zijn zij niet te krijgen dan tegen veel geld; zij ontvangen thans 5 L. st. en 5 L. st. 10 sh. voor eene maand varens op de schepen die steenkolen langs de Engelsche kust vervoeren.

— Men meent het getal eijeren van verschillende soort, die jaarlijks in het vereenigd koningrijk gebruikt worden, gerust op vijftien honderd millioen en de gezamenlijke waarde daarvan op drie millioen ponden sterling te mogen schatten. Ierland alleen levert jaarlijks ruim vijf honderd millioen eijeren. Niet zelden gebeurt het dan aan het station van den spoorweg te Liverpool nagenoeg een millioen eijeren uit Ierland ontvangen en van daar naar de verschillende fabrijkdistrikten verder gezonden wordt.

— Volgens berigten uit Melbourne van den 7den Sept., zijn verscheidene schepen van daar naar Engeland vertrokken met 568,500 £ aan stofgoud, hetwelk dus eerstdaags kan aankomen.

— Vele voorname dagbladen hebben dezer dagen gewag gemaakt van eene zeer belangrijke uitvinding van den Noord-amerikaanschen ingenieur *Talbot*, die een werktuig heeft uitgedacht, 't welk, door stoomkracht bewogen, moet dienen tot het graven van tunnels. De heer *Talbot* is, met behulp van dit werktuig, er in geslaagd de hardste rotsen te doorboren en daarin eene opening te maken van 17 voet doorsnede, tegen eene diepte van 3 voeten, in de 3 uren. Het werktuig bestaat uit een zamenstel van stalen schijven, aan welke eene rondgaande beweging wordt medegedeeld, ter verbrijzeling van den rotssteen, terwijl de machine zelve door den stoom wordt voortgestuwd, in de rigting van den as des tunnels. Deskundigen zwaaijen vooral hoogen lof toe aan de zamenwerking der stalen schijven, waardoor de rots, welke doorgegraven moet worden, op eene indedaad verwonderlijke wijze wordt uitgehold. Het werktuig is geheel van ijzer vervaardigd en weegt 75 tonnen (75,000 kilo's ongeveer), onder welk gewigt niet begrepen zijn de stoom-machine en de daarbij behoorende stoom-ketel. Vier arbeiders zijn noodig om het werktuig aan den gang te houden. Naar men verneemt, zijn de met dat werktuig genomene proeven alleszins naar wensch uitgevallen, en moet het thans reeds als zeker aangenomen worden, dat door hetzelve een merkbare invloed zal worden uitgeoefend op den aanleg van spoorwegen.

— De uitvoer der Vereenigde Staten gedurende het op den 30sten Junij 1853 geëindigde fiscale jaar wordt (de specie medegerekend) op 240,000,000 doll. geschat en zonder specie 203,000,000 d. De invoer werd op 253,000,000 d. begroot hetgeen 41½ millioen meer is dan in het jaar te voren.

— Over Triëst is het berigt ontvangen, dat de Engelsche geleerde *Morrison*, een der beste kenners van de Chinesche literatuur, te Hongkong is overleden.

Van den 16den. Lord *Palmerston* heeft zijne demissie genomen als minister van binnenl. zaken, hebbende hij geweigerd goed te keuren de nieuwe hervormingswet, waarover in den boezem van het kabinet is besloten. Dit ontslag is echter niet aangenomen.

Van den 17den. Van eene goede zijde wordt ten stelligste verzekerd, dat aan lord *Palmerston*, die er op blijft aandringen, zijn ontslag zal worden gegeven, en dat lord *John Russell* in zijne plaats met de portefeuille van binnenlandsche zaken zal worden belast.

FRANKRIJK.
PARIJS, 15 December.

Men verzekert op nieuw, dat onze regering voornemens is 200 millioen fr. rente 3 pCt. uit te geven.

— Het schijnt thans zeker, dat de geheime genootschappen zich bijna overal op nieuw gevormd hebben, en dat de regering al hare pogingen moet aanwenden, om deze gevaarlijke vereenigingen na te gaan en een wakend oog op haar te houden.

De arrestatiën blijven steeds voortduren.

— In het *Journal des Débats* leest men een' herderlijken brief van den bisschop van Viviers over het gevaarlijke der proefnemingen met draaijende en sprekende tafels. De prelaat zegt aan het slot daarvan: „Wij achten die proefnemingen zeer gevaarlijk voor de godsdienstige stemming der gemoederen; maar, hieruit besluite men niet dat wij het bestaan erkennen van de verschijnselen die aan de aanraking der tafels worden toegeschreven; wij zijn veeleer geneigd te gelooven, dat die wonderbaarlijke feiten alleen bestaan in de verbeelding dergenen welke aan die bewerkingen deelnemen als getuigen of als medewerkers.

„Doch hetzij de bedoelde verschijnselen werkelijk of alleen in de verbeelding bestaan, in allen gevalle zijn die proefnemingen laakbaar: in het eerste geval als een heiligschennende greep in de door Gods Voorzienigheid gevestigde orde der wereldsche zaken; in het tweede geval als alleen dienende om inbeeldingen en beguichelingen gaande te houden. Zij zijn eene van de duizend listen van Satan tot het verstrikken der zielen. Laat de heidenen in den blinde rondtasten en grijpen naar al wat van het bovenaardsche kennis schijnt te kunnen geven; wij bezitten in het geloof de volle hemelsche waarheid."

— Sedert eenigen tijd werd er in vele streken van het zuiden gesproken over eene ziekte der olijfboomen, gelijkende op het oïdium der wijngaarden, doch men trok het bestaan van deze nieuwe ramp in twijfel. Thans echter is het feit aan geen twijfel meer onderhevig. De president der maatschappij van landbouw van het departement de l'Hérault heeft het bestaan dezer ziekte kenbaar gemaakt. De ziekte der olijfboomen schijnt hare nadering niet aan te kondigen, zooals die der druiven, door eene verandering der bladeren of takken, doch tast terstond het aan den boom hangende ooft aan, en rigt hare verwoestingen aan tot in het hart der olijven; daardoor is het te verklaren, dat men eerst thans, nu het tijdstip van de rijpheid en het inoogsten der vrucht gekomen is, bepaaldelijk van het bestaan der ziekte overtuigd kan zijn.

BELGIE.
BRUSSEL, 15 December.

Te Brussel zijn bij het hof van appèl op de rol ingeschreven 217 advokaten. De oudste is mr. *X. Jacquelaer*, gepromoveerd te Leuven den 28sten Junij 1791.

— De behoefte te Brussel schijnt zeer groot te zijn, vermits de gemeenteraad eene proclamatie heeft uitgevaardigd, om de ingezetenen uit te noodigen tot ondersteuning der behoeftigen en het bestuur behulpzaam te zijn door bijdragen in geld, kleederen en huisraad.

NEDERLAND.
's GRAVENHAGE, 16 December.

Men verzekert dat de commissie, door den Koning benoemd om het werk eener regterlijke organisatie voor te bereiden, bereids haren arbeid voltooid en haar verslag aan den minister van justitie overhandigd heeft.

— Z. Exc. de luit.-generaal ridder *de Stuers*, opperbevelhebber van het Ned. leger in Indië, heeft heden de residentie verlaten, zich begevende naar 's Heerenberg, om van daar den 5den Jan. aanst. met zijne familie de reis per landmail naar Indië te ondernemen.

— Gisteren heeft voor den hoogen raad (burgerlijke kamer), de heer mr. *E. T. de Jongh*, onlangs benoemd tot griffier bij het provinciaal geregtshof in Groningen, den gevorderden ambtseed afgelegd.

— Dingsdag is alhier examen afgenomen van sollicanten naar de betrekking van scheepsklerk op 's rijks schepen. Er waren 20 sollicitanten, van welke 10 geplaatst zullen kunnen worden, bij bevind van voldoende bekwaamheden.

— Men schrijft uit Scheveningen, den 14den December 1853: „Er bevinden zich sedert gisteren avond twee Engelsche stoombooten voor de kust. De eerste is die van de *Steam Navigation Company*, bestemd om, daar de vaart op onze rivieren reeds gestremd schijnt te zijn, passagiers en brievenmalen naar Engeland over te brengen. Het is de boot *Concordia*, kapitein *Stranack*. De andere boot is *The Monarik*, die een' metalen kabel aan boord heeft, bestemd voor een' onderzeeschen telegraaf tusschen Engeland en Schotland. Zij komt voor onze kust met het doel eene boei te ligten en eene andere daarvoor in de plaats te stellen.

„Men spreekt reeds van het spoedig vertrek van twee pinken met bokking naar Ostende, terwijl het te voorzien is, dat eerstdaags, bij aanhoudende vorst, ook verzendingen van vee en goederen naar Engeland en Frankrijk zullen plaats hebben. Er zijn nog slechts vier baringschuiten afwezig.

„Met de kustvisscherij blijft het treurig gesteld. De wenk, dezer dagen door een onzer dagbladen gegeven, om eene stoomboot in dienst te stellen, ten einde den visch van de pinken af te halen, en de kosten die dit zou veroorzaken te vinden uit het bedrag der van 's rijks wege verleend wordende premiën, wordt door velen als zeer uitvoerbaar beschouwd."

AMSTERDAM, 17 December.

— De aflevering van duinwater neemt dag aan dag aanzienlijk toe. Gisteren beliep het aantal emmers cirka 11,000, heden zijn er 15,000 emmers afgeleverd.

Hoe zeer is het niet te bejammeren, dat de maatschappij in hare plannen ten vorigen jare belemmerd is, daar in het tegenovergestelde geval al de ingezetenen zich reeds hadden kunnen verheugen in het gebruik van goed en goedkoop drinkwater.

Het doet ons genoegen dat de maatschappij echter zoo veel mogelijk aan de bestaande behoefte zoekt te gemoet te komen. Immers wij vernemen dat heden nacht maatregelen genomen worden, om morgen aan de steeds klimmende aanvragen om vaten te vullen, te kunnen voldoen.

— Sedert de commissie tot vereffening der nalatenschap van wijlen Z. M. Koning *Willem II* werd ontbonden, is door de hooge erfgenamen het bestuur der nalatenschap opgedragen aan eene commissie, welke is zamengesteld uit de heeren: jhr. mr. *A. G. A.* ridder *van Rappard*, staatsraad, directeur van het kabinet des Konings, voorzitter; mr. *F. A. van Hall*, minister van buitenlandsche zaken, *L.* graaf *van Bylandt*, waarnemend thesaurier der nalatenschap; mr. *J. C. Faber van Riemsdijk*, staatsraad, advokaat bij den Hoogen Raad der Nederlanden; *G. Falck*, thesaurier van het huis des Konings, en *T. Hoyer*, bankier te 's Gravenhage.

— Door eene gunstige beschikking van den minister van financiën, is voor de vaartuigen die te Gorinchem overwinteren, *vrijdom van sluizen en bruggengelden* verleend.

— Naar men verneemt, is het bestraten van den aan te leggen kleiweg van Tilburg tot aan de Belgische grenzen, in verbinding met Turnhout, aangenomen door den heer *J. van der Maden*, aannemer te Klundert, voor de som van *f* 104,000.

De bedding is reeds bijna gereed, zoodat de verdere werkzaamheden bij gunstig weder spoedig een' aanvang zullen kunnen nemen, waardoor vele handen werk zullen vinden. De

weg moet binnen acht maanden voltooid zijn.

— Wij vernemen dat dr. *G. D. J. Schotel* zich dezer dagen te Dordrecht heeft bezig gehouden met het doorzoeken der archieven, ten einde aanteekeningen te maken voor eene *Geschiedenis der Dordtsche Synode* 1618—1619, die hij van plan is in het licht te geven en waarvoor hij ook andere archieven wenscht te raadplegen. Mogt iemand in het bezit zijn van handschriften, die Synode betreffende, zoo wordt hij ten vriendelijkste uitgenoodigd, die (zoo mogelijk) aan het adres van den boekverkooper *P. H. Noordendorp*, te 's Hage, te zenden, zullende deze na gebruik *franko* en *in dank* worden teruggezonden.

— Volgens geloofwaardige mededeelingen, zijn dezer dagen aan de Pruissische regering dringende verzoeken gerigt tot eene spoedige tot standbrenging van den spoorweg tusschen Oberheim en Arnhem, waardoor, gelijk men weet, het spoorwegnet van Nederland met dat van het Tolverbond wordt verbonden.

— Wij vernemen, dat het aan Z. H. behaagd heeft den hoog eerwaardigen hooggeleerden heer *Joannes Philibertus Deppen*, professor in het seminarie van 's Bosch en secretaris voor het bisdom van 's Bosch, bij apostolische brieven van den 15den November j.l. te benoemen tot bisschop van Samos, *i. p. i.*, met de bepaling, dat zijne hoogwaardigheid behulpzaam zal zijn aan mgr. den aartsbisschop *J. Zwijsen*, zoowel in het aartsbisdom van Utrecht als in het bisdom van 's Bosch. (*Tijd.*)

— Z. M. de Koning van Zweden heeft den schout-bij-nacht *Bijl de Vroe*, tijdelijk directeur en kommandant van het marine-etablissement te Nieuwe Diep, benoemd tot kommandeur van de Orde van het Zwaard.

— Door Z M. den Koning van Denemarken is, in plaats van den dezer dagen te Brussel overleden ridder *de Coopmans*, de kamerheer *J. F. Sick*, departements-secretaris bij het ministerie van buitenlandsche zaken, benoemd tot minister-resident van Denemarken bij de hoven van de Nederlanden en België.

— De *Leydsche Courant* verneemt uit een' partikulieren brief van de Kaap de Goede Hoop, dat de heer *van Oordt*, doctor in de letteren, aldaar in welstand is aangekomen en zich voor 3 jaren verbonden heeft aan het gymnasium van prof. *Changuion*, tot het geven van onderwijs in het Latijn en Grieksch.

— Men heeft van den Duitschen reiziger in de Afrikaansche binnenlanden, *Ed. Vogel*, gunstige berigten ontvangen tot den 13den October j.l. Op dien dag verliet hij het ongezonde Murzuk, waar al zijne lieden aan de koorts leden, doch hij zelf gezond bleef, om zijne reize naar Kuka en het Tschad-meer voort te zetten. Zijn geleide bestond uit 68 goed gewapende mannen, waaronder een bloedverwant van den sultan van Bornu, den zwager van den pacha van Murzuk en drie scheiks zich bevonden. Hij dacht dien togt in 50 à 60 dagen te paard af te leggen, tot welk einde de gemelde pacha hem bij zijn afscheid eene fraaije Arabische merrie had geschonken. Zijne gezondheid was uitmuntend. Zijn' wetenschappelijken arbeid, die reeds vrij omvangrijk is, heeft hij naar het bureau van buitenlandsche zaken te Londen opgezonden, zoodat men de openbaarmaking er van binnen kort kan verwachten.

ROTTERDAM, 14 December.

Eergisteren avond zijn door *T. F.*, pakhuisbaas bij de Nederlandsche handelmaatschappij in de Boompjes, alhier opgemerkt twee manspersonen, bij zich hebbende een' handwagen, beladen met vier zakken koffij, welke koffij vermoed werd te zijn gestolen uit het Nederlandsche koopvaardijschip *Laurens Koster*, en toe te behooren aan genoemde maatschappij. De wagen met de koffij aangehouden zijnde, hebben de vervoerders zich verwijderd. Aan de politie van het voorgevallene kennis gegeven zijnde, is daarna gebleken dat de koffij werkelijk uit genoemd schip was ontvreemd, en zijn dien ten gevolge aangehouden en ter beschikking van de justitie gesteld de personen van *J. F. C. V.*, eerste stuurman, *C. B.*, bootsman, en *J. L.*, tweede stuurman aan boord van genoemden bodem, benevens *J. A.* en *C. O.*, welke den wagen hebben vervoerd, zoomede *J. G. D.* en *H. T. D.*, welke voor laatstgenoemde als sjouwer op het schip hadden gewerkt.

NIEUWEDIEP, 14 December.

Naar wij vernemen, zal het garnizoen alhier met den 1sten Mei aanstaande met een bataillon infanterie worden versterkt. Het regement, waaruit dit bataillon zal worden gekozen, is nog niet bekend. Dit bataillon zou, uit hoofde de kazerne eerst omstreeks de maand Augustus in gereedheid kan zijn, tot zoolang op deze of gene wijze in de gemeente worden gehuisvest.

'sHERTOGENBOSCH, 13 December.

Met de diligence-onderneming van de heeren *H. Bogaert & Cie.*, rijdende tusschen deze stad en Breda, zijn gisteren verzonden aan het adres van de heeren *Berkel & Lehr & Cie.*, te Rotterdam, twee vergezegelde zakken specie, inhoudende eene waarde van *f* 1600, gemerkt B L C 1, 2. De conducteur had die zakken in zijne postkist gelegd, zonder die te sluiten en die kist als naar gewoonte op de diligence geplaatst. Bij de aankomst te Breda was de zak gemerkt B L C 2 gestolen, zonder dat men den dief vermoedt of omstandigheden van den diefstal kent. Aan den heer *J. Berkel* der bedoelde firma, welke het geld ter verzending had gedeponeerd en die intusschen van eene reis naar Eindhoven heden was teruggekeerd, is op zijne verklaring, dat de gestolen zak specie *f* 918 had ingehouden, door de diligence-onderneming genoemd bedrag onmiddellijk vergoed.

LEEUWARDEN, 15 December.

Op nieuw zijn 25 runderen, door longziekte aangetast, gedood. — Totaal sedert Dec. 1849: 8948 runderen.

— Het detachement infanterie, dat onlangs naar het dorp Birdaard was vertrokken, om aldaar voor de handhaving der orde te waken tegen de arbeiders aan de slatting der Dockumer Ee, is gisteren voormiddag binnen deze stad teruggekeerd.

HARLINGEN, 14 December.

Op de werf *Welgelegen* alhier, waar men nog werkzaam is aan een schoonerschip voor rekening van het handelshuis *Barend Visser en Zonen*, zal binnen kort ook nog de kiel gelegd worden voor een brikschip, van wege een Amsterdamsch kantoor.

ASSEN, 17 December.

Men verneemt, dat de minister van binn. zaken, alvorens te beschikken op het verzoek van de Zwolsche stoombootmaatschappij, om eene stoombootdienst te mogen aanleggen van Assen over Meppel naar Zwartsluis, heeft verlangd, dat er eene proefvaart met eene stoomboot langs de Drentsche hoofdvaart en het Meppelderdiep plaats hebbe.

— Bij Z. M. besluit van den 12den dezer is benoemd tot notaris te Meppel, mr. *L. Carsten*, thans burgemeester van Hoogeveen; — en bij besluit van den 13den dezer is de heer *C. W. E. Kijmmell* met den 1sten Januarij 1854, op zijn verzoek, eervol ontslagen als burgemeester der gemeente Smilde.

— Men verneemt dat thans *G. Mast*, van Smilde, aan de besturen van Assen en Staphorst heeft verzocht, om een snikveer tusschen die plaatsen te mogen oprigten, waarvan het vertrek 's namiddags te twee uur zou plaats hebben. Men weet dat de raad van Meppel steeds zwarigheid heeft gemaakt om mede te werken tot daarstelling van een tweede snikveer tusschen die stad en Assen; men hoopt nu hetzelfde doel te bereiken, door de oprigting van een snikveer tusschen Staphorst en Assen, waarvan voor de gemeente plaats onder Staphorst is gekozen de Eek-molen even buiten Meppel.

— Eergisteren morgen en avond had voor het hof in hooger beroep de behandeling der zaak van de molenaars *Steunebrink*, vader en zoon, die door de arrondissements-regtbank ter zake van het verkoopen en vertieren van gestentmeel, doormengd met krijtwit, waren veroordeeld ieder tot eene gevangenisstraf voor den tijd van twee jaren en *f* 250 boete. Elf getuigen, waaronder de heeren deskundigen, die het meel hadden onderzocht en omtrent den op de gezondheid nadeeligen invloed rapport hadden opgemaakt, werden gehoord. De heer procureur-generaal requireerde daarop de bevestiging van het vonnis. De heer mr. *I. L. Schaap*, van Groningen, droeg hunne verdediging voor, waarna het hof de uitspraak bepaalde op Vrijdag e.k. De zaal kon het opgekomen publiek niet bevatten, niettegenstaande zij zoo was opgevuld, dat verscheidenen er flaauw vielen. De beruchtheid der zaak had zelfs van buiten eene groote menigte menschen doen opkomen.

GRONINGEN, 19 December.

Bij het ter perse leggen dezer was de Hollandsche Post *nog niet aangekomen.*

— Sedert de vorige opgave, zijn bij de plaatsel. geneesk. commissie alhier *geene* nieuwe cholera-zieken aangegeven, 1 overleden, 1 hersteld; blijvende nog 1 in behandeling.

— Bij den scheepsbouwmeester K. K. de Vries, buiten het Kleinepoortje, is Zaturdag l.l. met het beste gevolg te water gelaten het nieuwgebouwde tjalkschip *Alida Helena*, groot pl. m. 48 roggelasten, kapit. J. Meijer, van Groningen.

— Laatstleden Donderdag werd alhier de eigenlijke eerste vergadering gehouden van de vereeniging van het metalen kruis, voor bezitters van hetzelve uit den burgerstand, onderofficieren en militairen, ten huize van den kastelein Stevens aan de Groote Markt. Het getal deelnemende leden werd dien avond tot een 60tal gebragt. Reeds terstond is men overgegaan tot de keuze van directeuren voor genoemde vereeniging, en werd met algemeene stemmen tot president gekozen de gepensioneerde onderofficier J. B. Bolmeijer. Verder is er bepaald, dat om de veertien dagen, op Donderdag, eene vergadering zal worden gehouden.

— Vrijdag avond omstreeks zeven uur is er brand ontstaan in den pel- en korenmolen, staande en gelegen te Kiel, gemeente *Hoogezand*, en behoorende aan J. Ensing. De brand nam in eenige oogenblikken zoodanig in hevigheid toe, dat aan geene redding te denken viel en is de molen dan ook tot op de muren afgebrand. De oorzaak van den brand is onbekend; gelukkig was de molen voor brandschade verwaarborgd in de 's Gravenhaagsche verzekeringsmaatschappij.

— Uit *Vlagtwedde* wordt ons berigt, dat de commiezen H. C. Doesburg en H. van Leeuwen, gestationeerd te Ter Apel, gemeente Vlagtwedde, in de nachten van den 2den op den 3den dezer maand twee vrachten; van den 6den op den 7den drie vrachten en van den 9den op den 10den dezer twaalf vrachten waren hebben aangehaald, die te zamen een gewigt van achthonderd halve Ned. ponden uitmaakten.

— Uit Winschoten schrijft men ons, dat het mannenkoor *de Harmonie* voornemens is, om op Dingsdag-avond den 20sten dezer ten voordeele der algemeene armen en spijsuitdeeling, een concert te houden, onder directie van den heer K. K. Middel.

— Het loopen om nieuwjaar is in de gemeente van *Grootegast* voor goed afgeschaft. De commissiën benoemd tot het inzamelen van liefdegiften aan de huizen der bewoners, hebben daarmede reeds een begin gemaakt. Men is voornemens van de ingezamelde gelden en toegezegde eetwaren wekelijksche uitdeelingen te doen aan armen en behoeftigen.

— Vrijdag den 16den dezer heeft er, van wege den kastelein L. R. Popma, eene hardrijderij op schaatsen plaats gehad te *Garrelsweer*. Tien rijders dongen om prijs en premie, die bestonden in eene extra fraaije horologiekoord met goud bewerkt, en een sierlijk zilveren sigaarpijpje. De prijs werd gewonnen door G. K. Hofstede, van Hoeksmeer, onder Loppersum, en de premie viel ten deel aan S. K. Groot, te Garrelsweer. Onder gunstig winterweder, werd dit ijsvermaak door een groot aantal belangstellenden bijgewoond en is uitmuntend afgeloopen.

— Te *Doezum* had den 18den een droevig ongeluk plaats. Een niet ongeacht arbeider, met name Lammert Bolt, ging met twee zijner kinderen uit om visch te vangen. Voorzien van bijl en een mesje, daartoe afzonderlijk gemaakt, van weerskanten scherp en van een stevigen punt voorzien, heeft hij het ongeluk te vallen, met dat noodlottig gevolg, dat het mesje, hetwelk hij in zijn kamizoolszak gestoken had, hem in dien val tot diep in het ligchaam drong, en het hart zoodanig kwetste, dat er aan het behoud van zijn leven niet meer te denken viel. Binnen weinige oogenblikken was hij een lijk.

— Uit *Emmen* meldt men ons, dat een aldaar gehouden *Declamatorium*, van wege het departement Emmen der maatschappij tot Nut van 't Algemeen, eene boven alle verwachting schoone uitkomst heeft opgeleverd. Men had in de gemeente voor niet minder dan *f* 161—75 ingeschreven, die deels voor 't armenwerkhuis, deels voor huiszittende armen zal worden besteed. Het declamatorium, gehouden onder de leiding van ds. Lieftinck, van Odoorn, den voorzitter des departements, was zeer tot genoegen der buitengewoon talrijke vergadering afgeloopen; die, na 't gemeenschappelijk zingen van 't bekende derde vers uit den honderd-drieëndertigsten psalm, weltevreden uiteenging, met de aangename bewustheid in het hart, van iets toegebragt te hebben tot eene goede verzorging der armen in eenen reeds zoo vroeg ingevallen winter. Men ziet hieruit weder, hoeveel men, met vereenigde pogingen, voor zijne hulpbehoevende medemenschen uitwerken kan, en verwacht, dat deze menschlievende poging elders navolging zal vinden.

— In de maand October zijn, zoo gemeld wordt, in *Odessa* aan boord van 417 schepen van verschillende natiën gebragt 38,000 Hamburger-lasten tarwe, 4300 lasten maïs en 2420 lasten rogge.

Men leest in de *Volksvriend*:

„Wij hebben een' brief voor ons liggen van een' der aanzienlijkste ingezetenen van 's Gravesande met berigt dat „de raden der gemeenten Naaldwijk c. a., Monster c. a., de Lier en 's Gravesande besloten hebben de jaarlijks binnen die gemeenten gehouden wordende kermissen *finaal* af te schaffen, waardoor vervallen zijn de kermissen in de gemeenten Naaldwijk en Hondsholredijk, Monster, de Poeldijk en Quintheul, de Lier en 's Gravesande; — terwijl van de 30 raadsleden, die tot dat besluit hebben moeten stemmen, 29 hunne stemmen vóór de afschaffing hebben uitgebragt — „zoodat nu in het Westland, met uitzondering van de gemeenten Loosduinen en Wateringen, de kermissen overal zijn afgeschaft."

Thans kunnen wij daarbij voegen, dat ook de kermis of jaarmarkt te Wateringen finaal is afgeschaft.

De heer *Jules Lecomte* is 't eerst op het denkbeeld gekomen, om de groote Parijsche tentoonstelling in 1854 ook dienstbaar te maken voor de letterkunde. De heer *Boulay Paty* heeft dat denkbeeld nog meer ontwikkeld. Hij wenscht namelijk, dat door iedere natie, die hare nijverheidsproducten ten toon stelt, een boekdeel zal worden uitgegeven, waarin stukken van de voornaamste dichters, wijsgeeren, geleerden en schrijvers van elk land, gekozen door eene jury van geletterden. Schilders, teekenaars, graveurs en boekdrukkers van naam moeten daarbij zamenwerken, om eene teekening te leveren voor elk artikel, met het portret en de handteekening des schrijvers.

Elk zoodanig boekdeel zal worden gedrukt minstens op zooveel exemplaren als er erkende Staten zijn, opdat van regeringswege elke landsbibliotheek een exemplaar bekome, terwijl de op de Parijsche tentoonstelling geplaatste exemplaren voor de groote bibliotheek te Parijs bestemd zijn. Die afzonderlijke deelen in alle talen zullen één geheel vormen, onder den titel van „Gedenkteeken van de algemeene letterkunde op de tentoonstelling van 1854." Dit werk zal alzoo een groot boek wezen, dat zal behelzen, wat de menschelijke geest in gedachten en stijl in deze dagen in elk land grootsch oplevert, een eerwaardige gedenksteen, zonder voorbeeld, waardoor de tentoonstelling te Parijs op eerbiedvolle wijze zal worden vereeuwigd.

Eene Schoenenfabrijk.

De *Lowell Courier* (Vereenigde Staten, Massachussets) berigt aangaande eene schoenenfabrijk aldaar, waarin 300 werklieden bezig zijn, per dag 800 paren schoenen afleverende: Alles geschiedt met grooten spoed, veroorzaakt zoowel door het gebruik van machineriën, als door de uitstekende orde der inrigting.

De zolen worden gesneden, niet meer met een mes, maar met een scherp werktuig, dat met elken stoot de geheele zool uit dik leder slaat. — Evenzoo wordt het bovenleer uit de bereide huiden geslagen. — Het naaijen geschiedt ook per machine: een werktuig, dat den arbeid van 10 man verrigt. — Treffend is het, de fabrijk te zien werken; — aan den eenen kant ziet men hoopen leder, laken, schoennagels, schoendraad, enz.; dat alles gaat op weg, treedt tusschen pletrollen, snijwerktuigen, levert zich over aan het naaiwerktuig, en treedt aan den anderen kant als eene massa schoenen te voorschijn. De fabrijk levert aan meest alle groote plaatsen der Vereenigde Staten, maar tot nu toe is de voornaamste markt in de Zuidelijke Staten.

De genoemde fabrijk is van de heeren Boyd and Carey, te Amoskeag.

(*Ingezonden.*)

Een woord tot toelichting van de Circulaire, gerigt aan de „geachte Stad- en Natuurgenooten."

Bij den tegenwoordigen drok der omstandigheden van veelsoortigen aard en bij de veelvuldige offers, die de meergegoeden, meest uit een gevoel van meewaardigheid en zuivere menschenliefde, doch somtijds ook uit zedelijken dwang, zich getroosten, is het pligtmatig hunne oogen te openen en hen voor te lichten daar, waar, met een beroep op hunne mededeelzaamheid, offers gevraagd worden, met een *schijnbaar* doel voor *de armen*, maar met een *wezenlijk* doel voor iets anders.

Deze gedachte kwam bij mij op, toen de aan mijne woning, gelijk aan zoo vele anderen, afgegeven circulaire van de *Commissie van de Israelitische Gemeente Teschuath Israel* alhier, geteekend door S. A. Hart, President, (mr. J. S. en v. Ronkel, Secretaris, door mij met aandacht was gelezen, en al aanstonds kwam de vraag bij mij op: „Hoe? moet dan die „afgescheidene gemeente, welke nu juist *één jaar* wettig bestaat, „reeds NU VOOR HARE ARMEN gelden inzamelen of dit trachten „te doen? En is het aantal harer armen dan zoo groot, dat „zij in hunne behoeften, zonder de hulp van anderen, niet „kan voorzien? — En is dus het beroep op de hulp der In„gezetenen gegrond?"

Om deze vragen met juistheid te beantwoorden, heb ik een opzettelijk onderzoek tot dat einde ingesteld, en is het mij gebleken, dat bij die gemeente slechts *twee* huisgezinnen gevonden worden, die den naam van *armen*, bij de circulaire bedoeld, verdienen en bij gevolg ondersteund behooren te worden. Daarbij komt nog, dat het hoofd van één dier beide huisgezinnen bij die gemeente tevens *koster* is.

Het komt mij dus als zeer waarschijnlijk en aannemelijk voor, dat dat geheele beroep op de welwillendheid en menschlievendheid der „Stad- en Natuurgenooten" een middel is, om zoo mogelijk, *door bijdragen van anderen*, eene afgescheidene gemeente staande te houden, die nu reeds hare ontbinding met rassche schreden schijnt te naderen, daar velen van die gemeente, welke aanvankelijk uit een gezamenlijk getal van circa 50 leden, zoo minderjarigen als meerderjarigen, werd te zamen gesteld, reeds in het eerste jaar van haar bestaan, door hunnen terugkeer tot de gemeente, waarvan zij zich, meer door overreding van anderen, dan door eigen godsdienstige overtuiging, hadden afgescheiden, van hunne vroegere ziens- en handelwijze zijn teruggekomen, en het dus niet te verwonderen is, dat het beroep der zich noemende Commissie der afgescheidene gemeente „*ten behoeve harer armen*" tot middel is gekozen, om het doel, namelijk de mogelijke instandhouding dier gemeente, quand même, nog eenigen tijd te rekken en de bezoldiging harer geëmploijeerden vol te houden, welk een en ander bezwaarlijk anders te bereiken zoude zijn.

Ik heb mij verpligt geacht, het bovenstaande ter kennis mijner stadgenooten te moeten brengen, en ik doe dat zonder schroom of aarzeling, om met kennis van zaken te laten oordeelen, en tevens om het misbruik maken van hunne goedheid voor te komen, en ik durf een ieder, die deswege nader geïnformeerd verlangt te zijn, verwijzen aan de besturen of personen bij de Israëlitische Hoofdsynagoge hier ter stede, die van nabij met de hier aangeroerde zaken en personen bekend zijn.

Groningen, den 19 December 1853.

Dobbelen.

Is het met de goede orde bestaanbaar, dat op eenige plaatsen op het ijs in de koek-kraampjes de koek niet verkocht, maar door het werpen met dobbelsteenen gewonnen wordt? Het moge om centen gaan, maar kleine afzetterijen hebben daarbij plaats, die de onervarene jeugd niet bemerkt of niet verhinderen kan, en de kinderen gewennen maar al te vroeg aan het dobbelspel. X.

Vraag.

Zoude het niet goed zijn om van regeringswege in het loopende diep op eenigen afstand van elkander houten pompen te plaatsen, daar vooral tegenwoordig bij de gladheid der steenen trappen, het halen van water uit het diep aan veel gevaar onderhevig is? Bijna wekelijks hoort men van ongelukken daardoor veroorzaakt; kan de regering deze door eene geringe uitgave voorkomen, dan mag daarmede niet worden geaarzeld.

Iets over Varkens.

Bij de tegenwoordige duurte der levensmiddelen is het voor de landbouwers niet onbelangrijk te weten, wat het voeder der varkens kost, om hiernaar het mesten in te rigten. De proeven van den heer Pavant, een Fransch landbouwer, geven hiertoe goede inlichtingen. Hij heeft zeer veel zwijnen gemest en deze gedurig gewogen. Uit de genomen proeven bleek, dat om de zwijnen 50 pd. zwaarder te maken, noodig was 208 pd. rogge of 240 pd. gerst of 284 pd. boekweit of 1000 pd. aardappelen of 1420 pd. wortelen. — Ofschoon het wel van zelf spreekt dat een gemengd voeder beter is dan een afzonderlijk voeder, kan men hier evenwel acht op geven bij het mesten. Wij voegen hier nog toe het gewigt der onderscheidene deelen van een varken door denzelfden heer bekend gemaakt.

kop		6,50 ℔.
bloed		4.00 „
lever, hart en longen		3,75 „
vleesch en beenderen		58,00 „
reuzels	8.75	
vet der darmen	4,00	46,75 „
spek	3,400	
ingewanden en uitwerpselen		13,00 „
te zamen		132,00 ℔

Paterswolde, 17 Dec. 1853. J. C. BALLOT.

Letternieuws.

Geschiedenis van het Huis van Oranje-Nassau, door A. W. Kroon. Met platen en portretten. 1ste afl. — Te Utrecht, bij N. de Zwaan.

De belangrijkheid van het onderwerp hier te behandelen zal, vertrouwen wij, velen uitlokken zich bovenstaand werk aan te schaffen. In de thans voor ons liggende aflevering treedt de schrijver in eene geschiedkundige beschouwing van de voorouders van prins Willem I, den stichter van het huis Oranje-Nassau en, dat op eene wijze, die ons terstond reeds den naauwkeurigen geschiedvorscher doet zien. Den geest en de strekking van het werk kan men genoegzaam afleiden uit de volgende woorden van den schr. „Wij zullen in den prins van Oranje leeren kennen den man, die aller meening en belang in een brandpunt wist te verzamelen; den man, niet de heerscher, maar de vriend en leider van allen; wijs, bedaard, moedig, bezield met den ridderlijken geest van vroegeren tijd, maar in verlichte denkbeelden en verheven begrippen zijne eeuw vooruit, een man, dien het niet om eigen voordeel te doen was, maar wiens eerzucht zich bepaalde om de eerste dienaar te zijn der goede zaak en die, met het oog op God, wel deed zonder om te zien."

(*Ingezonden.*)

Bij de gebroeders Abrahams, te Middelburg, is verschenen de derde jaargang (voor 1854) van het jaarboekje *Zeeland*, verzameld door ds. H. M. C. van Oosterzee. Wij vestigen er gaarne de aandacht op, en behoeven voor den belangrijken inhoud alleen te verwijzen naar de namen der medearbeiders (in alphabetische orde gesteld bij achterstaande advertentie). Moge de titel ook al eenen bundel doen vermoeden, meer bepaaldelijk bestemd voor het gewest van dien naam, en er dan ook menige bijdrage in worden aangetroffen die voor de geschiedenis van Zeeland van gewigt is, het geheel zal, zoowel voor den geschiedkundigen lezer, als voor den beminnaar van afwisselende proza en poëzij eene aangename lectuur opleveren. Een bevallig uiterlijk en goede uitvoering, gepaard met drie keurige steendrukplaatjes, zetten dit *bijzonder goedkoope* jaarboekje te meer waarde bij.

Kerknieuws.

— J.l. Woensdag avond is te Monnikendam door den algemeenen kerkeraad met eenparige stemmen tot herder en leeraar beroepen ds. *B Gewin*, pred. te Oud-Loosdrecht.

— Ds. *Talma*, te Vreeland, heeft de beroeping naar Scherpenzeel aangenomen, en voor die naar Dirksland bedankt.

— Door den kerkeraad der Remonstrantsch-Gereformeerde gemeente te Gouda is, in de plaats van ds. *J. Herman de Ridder*, tot predikant beroepen ds. *J. N. Scheltema*, thans predikant te Zwammerdam.

— De heer *Seeger*, leeraar bij de Chr. Afgesch. gemeente te Marum, heeft voor het beroep naar Uithuistermeeden bedankt; — zoo ook de heer *Weers*, leeraar te Twello, voor het beroep naar Haren.

Correspondentie.

„De emancipatie der slaven wacht op ruimte."

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. van BOLHUIS HOITSEMA.

...den beviel voorspoedig van eene DOCHTER
...., geliefde Echtgenoot van
W. SIJPKENS.
16 December 1853.

...den beviel van eene welgeschapen DOCHTER mijne
...htgenoot E. H. WILPHORST.
...EN, 18 December 1853.
J. J. BUNING,
Vleeschhouwer.

...RONINGEN, 17 December 1853. Heden overleed
... ouderdom van 52 jaren, ANNA HOOGLAND,
... FIESSELAAR.

... eenen gelukkigen echt van 11½ jaar, behaagde
... den Hemelschen Vader van mijne zijde weg
... mijne geliefde Echtgenoot TRIJNTJE HOLT-
... den ouderdom van ruim 34 jaren, mij nala-
... Kinderen, welke de hulp hunner Moeder nog zoo-
...len.
...EN, 18 December 1853.
DK. VAN HOUTEN, Bz.

...den overleed, na eene langdurige sukkeling, MAR-
...OOL, laatst Weduwe van JAN J. BOUWMA, in
...m van bijna 45 jaren, nalatende 3 Kinderen uit
... en 3 uit het laatste huwelijk.
J. J. BOUWMA.
G. J. BENES.
...ER, 18 December 1853.
...nge dezen weg kennis aan Vrienden en Bekenden.

...ij A. L. SCHOLTENS, aan de Groote
...edrukt en uitgegeven:

...AFELDANS EN TAFELSPRAAK

...de verwante verschijnsels, beschouwd en toege-
... W. GLEUNS, JR., *Math. Mag. Phil. Nat. Doctor.*
...nt.

...STUDENTEN ALMANAK

... van het eerste vervolg der Naamlijst
...denten, sedert de oprigting der Hoogeschool
...ngen ingeschreven van 1830—1851. *f* 1,80.
Voor Minnenden:
...LIEF EN LEED; Zangen der Liefde. Ge-
... Prachtband, verguld op Snee, *f* 1,20.
...BEKNOPTE GESCHIEDKUNDIGE
...DING TOT DE HEIDELBERGSCHE
...CHISMUS, ENZ. 27 Ct.
...IETS over de FORMULIEREN van EE-
...ENST bij de HERVORMDE KERK in
...LAND. 20 Ct.
Voor Landscholen:
...EENVOUDIG REKENBOEKJE VOOR
...ANDJEUGD, bevattende eene reeks van opga-
... voorstellen uit het dagelijksche leven, Landhuis-
...de, enz., à 12 Ct.
...anden zijn uitgegeven door den Boekhandelaar
...N ZWEEDEN, te *Groningen*, en alom te be-
...

...IETS NIEUWS
... H. C. ANDERSEN,

...den van de pers bij S. E. VAN NOOTEN,
te *Schoonhoven*, getiteld:

...INTERAVOND-VERTELLINGEN,

VERTAALD DOOR
C. M. MENSING.

...postformaat, met eene fraaije Staalgravure.
... 1,60. Gebonden in rood of blaauw bandje *f* 1,90.
... Deze VERTELLINGEN, die eene
prettige lektuur bij den Winter-
haard opleveren, zullen zeker welkom zijn
... vele vereerders van dezen geëerden Schrijver.

...ERKJES VAN SMAAK.

...ven van S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven.*
...MINA EN BETSY, door *J. Hoek.* TWEEDE
DRUK. Prijs ingenaaid *f* 1,60; gebonden *f* 1,90.
...HERMINE, door *Elise*, 2 deelen. TWEEDE
DRUK. Prijs ingenaaid *f* 3,90; gebonden *f* 4,90.
...SNIPPERS VAN DE SCHRIJFTAFEL,
door *C. E. van Koetsveld.* TWEEDE DRUK.
Prijs ingenaaid *f* 1,70; gebonden *f* 2,00.
...SCHETSEN UIT DE PASTORIJ TE
...MASTLAND. Ernst en Luim uit het leven van
... Nederlandschen Dorpsleeraar. VIJFDE DRUK.
...rijs ingenaaid *f* 1,60; gebonden *f* 1,90.
... werkjes zijn alle versierd met fraaije vignetten in
... in egale blaauw- of rood linnen banden gebonden,
... vergulde stempels en titels.
Als ST. NIKOLAAS- en NIEUW-
JAARSGESCHENK zijn bovenstaande
Werkjes bijzonder geschikt.

...DA GEBROEDERS ABRAHAMS, te
..., hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

ZEELAND,

JAARBOEKJE voor 1854.
Verzameld door
H. M. C. VAN OOSTERZEE.
Prijs, gebonden in geprest Linnen bandje, *f* 1,45.
...Heeren S. J. VAN DEN BERGH, L. BERMAN, C.
... Dr. G. T. CALLENFELS, Dr. J. AB UTRECHT DRES-
...IS, J. VAN HARDERWIJK, R.z., Mr. C. DE JONGE,
... DE KANTER, J. J. L. TEN KATE, P. A. LEUPE,
... A. ... , ... A. S. PICCARDT, P.
..., D. A. SCHOTEL, N.
SNIJDERS, Mr. J. ...,
S. DE WIND hebben bijdragen zoo in proza als poëzij
... tot het belangrijk Mengelwerk van dit boekje,
... daarenboven eenen goeden Kalender bevat en met
... fraaije Plaatjes is versierd.

*** Door den Boekhandelaar N. DE ZWAAN
is uitgegeven:

GESCHIEDENIS VAN HET HUIS
van
Oranje Nassau,

door *A. W. KROON*. 1ste Aflevering, met 2 Platen.
Prijs *f* 0,90.
De Schrijver is allergunstigst bekend door zijne ***Beschrijving van 's Gravenhage***, en het onderwerp zal wel geene aanbeveling behoeven.

*** Door de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA, te *Groningen*, wordt met het beste succes gedebiteerd:

EEN
DRENTHSCH GEMEENTE-ASSESSOR
MET ZIJNE
TWEE NEVEN
OP REIS NAAR
Amsterdam,
in 't voorjaar van 1843.
TWEE DEELEN, gr. 8vo, met PLATEN. Prijs *f* 8—50.

TAFEL
OF BEREKENING DER HUUR OF RENTE VAN EIGENDOMMEN.

Prijs **50** Cents.
In dit Handboekje kan met een oogopslag worden gezien hoe veel men voor een Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel percent men zijn geld wil beleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch *hoogst gerijfelijk* voor Renteniers en andere Bezitters van Eigendommen.

MEN BIEDT TE KOOP AAN:

Een **kompleet en zindelijk Exemplaar: *VAN DEN TEX en VAN HALL*, Nieuwe Bijdragen voor Regtsgeleerdheid en Wetgeving**, met de **Bijbladen**, loopende van **1826—1853**. Te bevragen bij den Boekhandelaar J. B. HUBER, Heerestraat, Lett. F 317.

Let wel!

Ieder, die iets te VORDEREN mogt hebben van — of VERSCHULDIGD mogt zijn aan nu wijlen den Hoog-Welgeboren Heer **L. U. Baron RENGERS**, in leven *Betaalmeester in de Arrondissementen Groningen en Middelstum*, ter zake van den door overledenen gedreven Handel in Effecten of uit anderen hoofde (de betaling van Renten van Inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld alleen uitgezonderd), wordt door deze verzocht, om, ten einde tot de liquidatie dier zaken te geraken, daarvan OPGAVE of BETALING te doen aan den ondergeteekende **vóór den vijftienden Januarij 1854.**
Wordende voorts allen, die bereids verschenen Renten van Inschrijvingen op het Grootboek der Nationale Schuld, hun aankomende, nog niet hebben afgehaald, verzocht, ter voorkoming van moeijelijkheden of vertraging, die zij later in die betaling zouden kunnen ondervinden, dezelve **vóór den eenendertigsten December 1853** af te halen van het Kantoor des overledenen.
GRONINGEN, 12 December 1853.
W. DE SITTER.

AANBESTEDING.

Het GRAVEN van de BINNENGRACHT rondom den Huize *Verhildersum*, te *Leens*; zal op den 4den Januarij 1854, in het ZIJLVESTERHUIS te *Onderdendam*, bij enkele Inschrijving worden AANBESTEED; waarvan het BESTEK en VOORWAARDEN van heden af ter lezing liggen, behalve ten Huize van den Aanbesteding, bij de Kasteleins BORGMAN, te *Winsum*, en den Kastelein POL, te *Leens*; kunnende Gegadigden de noodige inlichtingen in het Zijlvesterhuis, voornoemd, bekomen.

BIJ HET BEZORGEN

van een **BRIEF** naar het POSTKANTOOR op MAANDAG den twaalfden December, zijn daaruit **VERMIST**
VIJF MUNTBILLETTEN à *f* 10,
zijnde de Nummers **242719, 130241, 129940, 167556** en **19991.**
IEMAND eenige inlichting hieromtrent kunnende geven, wordt verzocht, hiervan berigt te zenden aan
J. OOMKENS, J.Zoon.

De gunstig bekende ***VRIESCHE SCHAATSEN*** uit de Fabrijk van den Heer **L. A. TROMP**, te ***Woudsend***, in Depôt bij
F. M. DIKEMA,
te *Hoogezand.*

*** De **SCHUTTERSRAAD** der D.D. SCHUTTERIJ te *Groningen*, gedenkt, op **WOENSDAG den 28sten Dec. 1853**, des namiddags te 3 uur, op de MILITIEZAAL ten RAADHUIZE dezer Stad, eene **VERKOOPING** te houden van **VERSLETEN KLEEDING** en eenige andere onbruikbare **EQUIPEMENTSSTUKKEN**, tegen **kontante betaling.**
Namens den Raad voornd.
VAN HOEVELL,
Secretaris.

*** Ten overstaan van **Mr. W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zullen, op **WOENSDAG** den 21sten December 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein B. TEN HAVE, aan de Groote Markt alhier publiek te Koop worden aangeboden, om op den 1sten Mei 1854 te aanvaarden: ...

I. Eene kapitale KOOPMANS BEHUIZING, G no. 81, met OPEN PLAATS, TUIN en BLEEKVELD er achter, en groot PAKHUIS, G 30, daarnevens, alles op vrij eigen grond, Zuidzijde aan het Damsterdiep te *Groningen*.
II. Een extra groot PAKHUIS, met 4 Verdiepingen, R 498, *HAMBURG* genoemd, met open grond, Zuidzijde aan het Zuiderdiep, tusschen de Heere- en Oosterpoortenbogen alhier; doende 's jaars tot grondpacht *f* 3—95.
III. Eene ZITPLAATS in de Martinikerk te *Groningen*, no. 805; zijnde de 1ste Plaats van af het Middenpad, in de 3de Bank van af den Zuid-Westelijken pilaar, voor het Orgel.
Alles behoorende tot de Nalatenschap van wijlen den Heer W. ALDERSHOFF en Mejufvrouw.
Te bezien perc. I en II des Maandags den 19den en Woensdags den 21sten December, alléén des namiddags van 2—4 uur, en perc. III des daags bevorens en op den dag van Verkoop, des namiddags van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **W. LAMAN TRIP**, Notaris te *Groningen*, zal, op VRIJDAG den 30sten December 1853, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort alhier, publiek te koop worden aangeboden, om op den 1sten Mei en Gregorie a.s. te aanvaarden:
Eene **BEHUIZING**, bestaande in een ruim WOONHUIS en STALLING voor 5 Koeijen, benevens de VASTE BEKLEMMING van eenen MOESTUIN, waarin vele Vruchtboomen, groot pl. m. 1 Bunder, staande en gelegen Westzijde aan de Straat buiten de Boteringepoort, onder *Groningen*, doende 's jaars op den 1sten Mei tot vaste huur *f* 40—00, toebehoorende aan J. R. KLEIBEDA en zijne Kinderen.
Te bezien op den Verkoopdag en des daags bevorens van 10—12 en van 2—4 uur.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zal, op WOENSDAG den 21sten December e.k., des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein TIDDENS, in de *Korenbeurs*, te *Groningen*, publiek ter verkoop worden aangeboden:
I. Eene nette HEEREN BEHUIZING met TUINTJE daar achter, staande en gelegen in de Turftorenstraat te *Groningen*, lett. H no. 48, door den Heer Mr. C. CARDINAAL en Mevrouw in eigendom bewoond.
II. Eene neringdoende KOOPMANS BEHUIZING, staande en gelegen Oostzijde aan het Schuitendiep te *Groningen*, lett. P no. 272, met de daar achter gelegen **BOEKWEITMALERIJ**, uitkomende aan den Nieuwenweg, door S. H. BOER in eigendom gebruikt wordende.
III. Een PAKHUIS, genoemd ***DANTZIG***, staande Oostzijde aan Der-A te *Groningen*, lett. I no. 258, den Heer J. CARDINAAL in eigendom toebehoorende, en door de Heeren DE MONCHY & Co. in huur gebruikt wordende.
IV. Eene BEHUIZING met TUIN, staande en gelegen aan het Schuitendiep, in den Bleekersgang, te *Groningen*, lett. P no. 100, door Mejufvrouw de Wed. VAN DIJKUM bewoond.
V. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Martinikerk te *Groningen*, de derde in de tweede Bank voor het voormalig Vorstinnengestoelte, van het Noorden in te gaan.
VI. Eene VROUWEN ZITPLAATS in de Akerk te *Groningen*, tegenover den Predikstoel, in de tweede vaste Bank voor den Pilaar.
VII. Eene WOONKAMER, staande in eenen mandeeligen Gang aan de Reitemakersrijge, get. C 253 rood.
VIII. Eene WOONKAMER, staande Oostzijde in eenen Gang Noordzijde aan het Zuiderdiep, get. F 268 rood.
Alles te aanvaarden op den 1sten Mei 1854.
Te bezien perceel 1 daags vóór en op den Verkoopdag van 12—3, perceel 2 op den Verkoopdag van 10—12 en van 2—4, perceel 3, 7 en 8 daags voor en op den Verkoopdag van 10—12 en 2—4, perceel 4 daags vóór en op den Verkoopdag van 2—5 uur; de perceelen 1, en 3 op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten Kantore van den Notaris verkrijgbaar.
Het BUITENGOED *RUST-LUST* is uit de hand verkocht.
Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

Donderdag den 22sten December

1853, des voormiddags te 10 uur, zullen, voor de Behuizing bewoond door C. VAN GROENEWOUDT, in het Lombardstraatje te *Groningen*, publiek worden verkocht:
Eenige MEUBELAIRE GOEDEREN, waaronder STOELEN, TAFELS, KASTEN, LAMPEN, PORSELEIN, GLASEN AARDEWERK, SCHILDERIJEN, ENZ. Voorts BEDDEGOED, eenig VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN, **GOUDEN OORIJZER** en andere GOUDEN en ZILVEREN VOORWERPEN.
J. H. GEERTSEMA, C.z.,
Advt. en Notaris.

*** Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te *Groningen*, zullen, op WOENSDAG den 11den Januarij 1854, ten Huize van den Kastelein EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, des avonds te zeven uur, publiek ter verkoop worden aangeboden:
I. Eene nette ruime BEHUIZING met OPEN GROND en een TUIN, met de daarbij behoorende SCHUUR, waarin sedert jaren de ***Steenkooperij*** is en nog wordt uitgeoefend, staande en gelegen te *Groningen*, Noordzijde aan het Zuiderdiep, op vrij eigen grond, geteekend G 263, in eigendom bewoond door den Heer J. BUINING.
II. Eene WOONKAMER, staande ten Noorden in de Torenstraat, get. G 119, door de Weduwe KRONE in huur bewoond.
III. Eene WOONKAMER, staande naast de voorgaande, get. G 118, door den Heer DUERLING in huur bewoond.
Alles te aanvaarden op den 1sten Mei 1854. Te bezien vóór en op den Verkoopdag van 2 — 4 uur, Perceel I op Bewijzen van Toegang, ten Kantore van den Notaris verkrijgbaar.
J. H. GEERTSEMA, C.z.

*** Mr. **J. J. DESITTER**, Notaris te *Groningen*, gedenkt, op WOENSDAG den 28sten December 1853, des namiddags te 5 uur, ten Huize van H. S. HOVEN, Kastelein te *Zuidhorn*, publiek te verkoopen, om te aanvaarden daags na den toeslag:
Eene zeer nette, nieuws getimmerde **BEHUIZING**, get. A 161, met derzelver ERF en OPEN GROND, groot 2 R., staande en gelegen op VRIJ EIGEN GROND, in de Oude Straat, Oostzijde, te *Zuidhorn*.

*** Ten overstaan van Mr. **J. W. QUINTUS**, Notaris te *Groningen*, zal, op DONDERDAG den 12den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt te *Groningen*, publiek worden verkocht als perceel:
V. Een ruime WOONKAMER met OPEN PLAATS en groot BLEEKVELD, get. N 593, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde aan het Schuitendiep, bij den Sint-Jansbrug, te *Groningen*, wordende door den Schoenmaker H. J. ROSSING bewoond.

*** Ten overstaan van den Notaris Mr. **J. J. CREMERS**, zal, op VRIJDAG den 13den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein A. P. PLAAT, in het *Blaauwe Paard*, te *Groningen*, in het openbaar ter verkoop worden aangeboden de navolgende GOEDEREN, behoorende aan de Erven van den Heer G. R. NANNINGA en Mejufvrouw G. HAIJKENS, in leven Ehelieden.

*** Door S. E. VAN NOOTEN, te *Schoonhoven*, is op heden uitgegeven en verzonden:

De derde (en laatste) Verzameling
VAN DE
...odsdienstige en Zedelijke Novellen
VAN
C. E. VAN KOETSVELD.

In gr. 8vo; met eene fraaije Staalgravure van S...
Prijs *f* 3,25.
...HOUD: I. Klaas de Landverhuizer. II. Een Oud- en Nieuwjaar van Burgemeester Zonneveld. III. Eene Ont...ing. IV. Zuinigheid en Bezuiniging. V. Twee Dorpen, — Twee Zondagen. VI. Moeder en Kind. VII. Mijn ... Dokter. VIII. Gij zult den Heer, uwen God, niet verzoeken! IX. De Smokkelaars. XI. De Zaal. XI. ...ineringen in een Stationsgebouw en op reis. XII. De schoone Onbekende. XIII. De Bekentenis. XIV. De ...en Deken. XV. Een groot Man.
Van de EERSTE en TWEEDE VERZAMELING van dit Werk zijn mede nog Exempl. te bekomen, elk à *f* 3,25. — Prijs der drie deelen kompleet *f* 9,75.

I. Eene BEHUIZING, op Monnikenholm, get. G 154, bewoond door Mejufvr. de Wedw. DAMSTÉ.
II. Eene DITO, aldaar, get. G 155, bewoond door D. VAN VOOR.
III. Eene BEHUIZING, aan 't Zuiderdiep, S 286, eigen grond.
IV. Twee WOONKAMERS, aan 't Damsterdiep, in den Grooten Gang en op den hoek van den Vosgang, get. P 354.
V. Twee WONINGEN, buiten de Heerepoort, aan de Gracht, Z 91 en 91².
VI. Een TUIN en KOEPEL, mede aldaar, in gebruik bij den Heer A. T. BRENTANO.
VII. Twee WOONKAMERS met Open Grond, in de Davidssteeg, buiten de Heerepoort, Z 57, 57².
VIII. Een TUIN met ZOMERHUIS, aan den Stadsweg, bij den Heer A. BOEKHOUDT in gebruik.
IX. Zes WOONKAMERS in de Baresteeg, Z 37¹, ², 37¹, ², ³, ⁴.
X. Eene KERKPLAATS in de Martinikerk, no. 284.
XI. De EIGENDOM eener **BEHUISDE BOERENPLAATS**, te *Vriescheloo*, bij B. J. TRENNING en Vrouw onder vaste beklemming in gebruik, voor eene op Martini verschijnende huur van *f* 120.
Te aanvaarden de Huizen en Kamers op den 1sten Mei en perceelen VI en VIII op den 12den Maart 1854.
De Voorwaarden van Verkoop zullen ten Huize van Verkoop en, benevens de Eigendomsbewijzen, ten Kantore drie dagen bevorens ter lezing liggen.

⁎ Ten overstaan van den Notaris **J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 18den Januarij 1854, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, te *Groningen*, in het openbaar worden verkocht:
I. Eene nette, welbetimmerde BEHUIZING, in de N. Boteringestraat, Westzijde, get. M 89.
II. Eene BEHUIZING in de Harderingestraat, Westzijde, get. F 192, beide behoorende aan Mej. de Wedw. en Erven PIETERS.
III. De VASTE BEKLEMMING van in naam 6 B. GROENLAND, te *Ooster Stads-Hamrik*, buiten de Steentilpoort te *Groningen*, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 84—00. Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP** en te bevragen bij den ondergeteekende.
IV. Ongeveer 7 B. LAND, buiten de Apoort, aan de Zuidzijde van het *Hoendiep* te *Groningen*, in vaste beklemming gebruikt wordende voor eene jaarlijksche, op Midw. verschijnende, huur van *f* 70—00, behoorende aan de Erven van den Heer G. SCHOLTENS en Vrouw.
Mr. J. J. CREMERS.

⁎ Mr. **R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN**, Notaris te *Ezinge*, zal, op WOENSDAG den 21sten December 1853, des namiddags te 2 uur, ten Huize van W. D. FARER, te *Ezinge*, publiek verkoopen:
Eene **BEHUIZING**, met daarbij behoorenden grooten TUIN, staande en gelegen te *Ezinge*, thans door L. A. VAN DER SCHANS en Vrouw in huur bewoond, doende jaarlijks tot vaste huur of grondpacht *f* 6—00 en te zesjarig Geschenk, toebehoorende aan de Wedw. K. F. STOEPKER en hare Kinderen.
Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN.

⁎ Na bekomene REGTSAUTORISATIE, zal in de maand JANUARIJ aanstaande publiek worden verkocht: Eene **KOOPMANS BEHUIZING**, te *Garnwert*, no. 22, zijnde een neringrijke **KRUIDENIERSWINKEL**, met **PAKHUIS**, benevens een daarbij behoorenden **TUIN**, groot 3 Roed., 90 Ellen; alles staande en gelegen in het midden van het Dorp *Garnwert*, toebehoorende aan de Wedw. P. J. WIERINGA en hare KINDEREN.
Mr. R. M. A. DE MAREES VAN SWINDEREN.

⁎ Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op WOENSDAG den 21sten December 1853, des namiddags te 1 uur, ten verzoeke en in het Bosch van P. A. VRIJ, te *Harkstede*, publiek, op gewone Conditiën, te verkoopen:
Ongeveer 300 extra zware, aldaar op Stam staande EIKENBOOMEN.
Mr. J. D. TRESLING.

⁎ Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DONDERDAG den 29sten December 1853, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van H. J. BOELMANS, Logementhouder te *Slochteren*, en ten verzoeke van de Wedw. H. E. BROEKEMA, publiek te veilen en te verkoopen:
I. Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, get. letter C, no. 166, met de VASTE BEKLEMMING van 13 B., 28 R., 70 El. BOUW- en GROENLAND, staande en gelegen te *Schildwolde*, doende jaarlijks op Martini tot vaste huur *f* 27—00, thans bewoond en gebruikt wordende door HINDRIK VEENHOVEN en Vrouw.
II. 1 B., 95 R., 50 El. EIGEN LAND, gelegen onder *Slochteren*, in *DOORNBOS-HEERD*.
Voorts ten verzoeke van ALBERT JANS VAN DAM:
III. Ongeveer 2 Bunders EIGEN GROENLAND, gelegen in het Westeinde van *Slochteren*.
Mr. J. D. TRESLING.

⁎ Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op WOENSDAG den 11den Januarij 1854, des namiddags te 2 uur, ten Huize van P. MEIJWES, Kastelein in het Tolhuis te *Foxham*, onder *Kolham*, publiek te veilen en te verkoopen:
I. De **BUITENPLAATS VEENLUST**, zijnde eene HEEREN BEHUIZING en SCHUUR, met nog eene LOSSE SCHUUR, staande aan den Stadstrekweg onder *Westerbroek*, met de daarbij behoorende TUINEN, BOSCH, twee BOERENPLAATSEN, ARBEIDERSWONINGEN en GROEN- en BOUWLAND, gelegen onder *Westerbroek* en de *Scharmer*, strekkende van af den Trekweg tot aan de *Scharmer Æ*, groot te zamen 150 B., 30 R., 94 El., alles in 15 perceelen, breeder in de Aanslagbiljetten te vermelden.
II. Ruim 7 B. HOOILAND, gelegen op de *Westerbroekstermade*, in 7 perceelen.
III. De HALFSCHEID in eene BESLOTENE BANK in de Kerk te *Westerbroek*; — alles toebehoorende aan de Erven van wijlen Mejuvrouw de Weduwe G. D. FIEBENS.
De Conditiën van Verkoop zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van den ondergeteekenden Notaris, en kunnen de Gegadigden AANWIJS der PERCEELEN bekomen bij P. G. VAN DER BIJL, op *Veenlust*, voormeld.
Mr. J. D. TRESLING

⁎ Mr. **J. D. TRESLING**, Notaris te *Scharmer*, gedenkt, op DINGSDAG den 10den Januarij 1854, des avonds te 5 uur, ten verzoeke van den Heer B. CASEMIR, en ten Huize van J. H. BAKKER, te *Ruisscheberg*, publiek te veilen en te verkoopen:
Eene **BOEREN BEHUIZING** en **SCHUUR**, **EENZAAM** genoemd, get. letter F no. 64, met DE VASTE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van 22 B., 27 R., 10 El. *Bouw- en Groenland*, staande en gelegen te *Harkstede*, zullende voortaan jaarlijks op den 1sten Mei tot vaste huur doen *f* 90—00.
Mr. J. D. TRESLING.

⁎ Mr. **J. S. G. ROBINO**, Notaris te *Wedde*, zal, op VRIJDAG den 23sten December 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van G. N. ADDENS, te *Bellingwolde*, ten verzoeke van den Landbouwer D. A. GEERTSEMA, te *Bellingwolde*, o. a., publiek te koop aanbieden:
I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, met de VASTE BEKLEMMING van omstreeks 74 Bunders LAND en VEEN, in eene opstrekking in de Bovenstreek te *Bellingwolde*, zullende in alles tot huur doen *f* 300—00.
II. Den DIRECTEN EIGENDOM daarvan, groot *f* 240—00.
III. Twee Kampen EIGEN LAND, op het *Nieuland* aldaar, aan den Nieuwen Weg, groot 3 Bunders, 16 Roeden en 50 Ellen.
IV. De BEKLEMMING van 3 Kampen LAND aldaar, op de *Voorwold*, groot 5 Bunders, 78 Roeden, tot huur doende *f* 100—00.
V. Den DIRECTEN EIGENDOM van het onder ten Vierde gemelde; — en
VI. 75 Roeden EIGEN LAND, op de *Voorwold*, onder *Blijham*.

Mr. **R. FEITH**, Notaris te *Zuidbroek*, zal, op ZATURDAG den 24sten December 1853, des morgens te tien uur, ten verzoeke van Mr. J. GOCKINGA, Procureur te *Winschoten*, publiek verkoopen: P. m. **300** op *VEENHUIZEN*, onder *Noordbroek*, op Stam staande **EIKENBOOMEN.**

⁎ Op ZATURDAG den 24sten December 1853, te 10 uur 's morgens,

HOUTVERKOOP

van p.m. **300** Stuks **EIKENBOOMEN**, in **CLUIVENBOSCH**, te **Paterswolde**, Gemeente **Eelde**
Notaris: Mr. C. E. KNIPHORST.

PALMSLAG

van een nieuw **TJALKSCHEEPSHOL.**
De Notaris **BRANDSMA** zal in het openbaar, tegen genot van verhooggeld, **Maandag** verkoopen:
Een *nieuw* **TJALKSCHEEPSHOL**, groot 26, Roggelasten, lang 16,3 Ellen, wijd 4 Ellen, en hol naar rato, met ROER en ZWAARDEN, zoodanig is liggende bij de Scheepstimmerwerf te *Ezumazijl*, onder *Anjum*, prov. *Friesland*, waarvoor geboden is de onbeduidende som van *f* 877—00.
Gegadigden komen Zaturdag den 24sten December 1853, 's namiddags te 4 uur, ten Huize van H. ROBROCH, Kastelein te *Ezumazijl*.

VERKOOPING.

Mr. **H. P. WICHERS**, Notaris te *Leek*, gedenkt, ten verzoeke van den Heer P. BENTUM, Rentenier te *Groningen*, op WOENSDAG den 28sten December 1853, des avonds te 5 uur, ten Huize van den Kastelein J. HEERDT, te *Leek*, publiek te verkoopen:
Eene nieuw getimmerde **HEEREN BEHUIZING**, get. no. 43, bestaande in 3 BENEDEN- en 1 BOVENKAMER, ruime KEUKEN, KELDER, REGENBAK, ENZ., met **TUIN**, te zamen groot 4 R., 30 E., doende jaarlijks tot grondpacht *f* 6—00, staande en gelegen nabij de Klapbrug te *Leek*; kunnende deze Goederen bij den Toeslag worden aanvaard.

⁎ Mr. **B. HAITZEMA VIETOR**, Notaris te *Winschoten*, gedenkt, ten verzoeke van J. L. PEITZ, op VRIJDAG den 30sten December 1853, des avonds te zes uur, ten Huize van den Logementhouder J. H. DIJKSTERHUIS, te *Winschoten*, in openlijke veiling te verkoopen:
Eene wel ter Nering staande **KOOPMANSBEHUIZING**, met afzonderlijke **BERGPLAATS** en daarbij behoorenden **TUIN**, staande en gelegen vooraan in de Langstraat te *Winschoten*, waarin sedert eene reeks van jaren de **MANUFACTUURHANDEL** is uitgeoefend en zijnde tevens tot velerhande Affaires zeer geschikt.
De Verkoopconditiën liggen ter lezing ten Kantore van den Notaris
B. HAITZEMA VIËTOR.

⁎ Mr. **H. VAN MARLE**, Notaris te *Middelstum*, gedenkt, als last hebbende van deszelfs PRINCIPAAL, daartoe onherroepelijk gemagtigd, op DONDERDAG den 29sten December 1853, des voormiddags te 10 uur, ten Huize van den Kastelein KRUIZINGA, te *Adorp*, publiek te verkoopen:
I. Eene BOEREN BEHUIZING en SCHUUR, get. no. 2, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIEN VAN BLOEDVERWANTSCHAP VERERVENDE BEKLEMMING van 18 Bunders, 89 Roeden uitmuntend Groen- en Bouwland, staande en gelegen aan den Straatweg te *Adorp*, doende 's jaars op Midwinter tot huur *f* 120—00 en een Mud witte Haver.
II. De VASTE, mede IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMIEG van 2 B., 21 R., 70 Ellen Land, aldaar gelegen, doende 's jaars op Midw. tot huur *f* 16—00.
Alles in eigendom behoorende aan — bewoond en gebruikt wordende door JACOB ROELFS MOES en Vrouw FROUKE JANS KONING.
Mr. H. VAN MARLE.

⁎ Mr. **A. J. VAN ROIJEN**, Notaris te *Onderdendam*, zal, op DINGSDAG den 3den Januarij 1854, des avonds te 6 uur, ten Huize van de Wedw. JAN ALDERS, te *Winsum*, bij Strijkgeld presenteren te verkoopen:
Eene ruime, goed onderhouden en zeergelegen staande **BEHUIZING**, no. 41, met vier WOONVERTREKKEN en ACHTERHUIS, REGENWATERSBAK, HEEMSTEDE en GROND, alles vrij en eigen; staande en gelegen in de Kerkstraat te *Winsum*, toebehoorende aan HINDRIK JACOBS GROENEWOLD, Schoenmaker aldaar. — Informatiën zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

⁎ Mr. **D. ROESSINGH**, Notaris te *Grootegast*, gedenkt, op DONDERDAG den 5den Januarij 1854, des namiddags te 2 uur, ten Huize van den Kastelein H. W. SCHEERINGA, te *Sebaldeburen*, ten verzoeke van de Erven van HOTZE JANS SCHEERINGA en MENKE DERKS WIERSEMA, publiek te verkoopen:
I. Eene **BOEREN BEHUIZING** met **SCHUUR**, **ERF** en **TUIN**, met de VASTE, ALTIJDDURENDE, IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING der daarbij behoorende *Landerijen*, staande en gelegen te *Kussemerbalk*, Gemeente *Grootegast*, groot 8.65.70 Ellen, doende jaarlijks tot vaste huur *f* 25—00.
II. Eene BEHUIZING met TUIN en drie Kampen LAND, zijnde EIGEN GROND, staande en gelegen te *Oldekerk*, groot 1 92,40 E.
III. De EIGENDOMMEN van zes *Heemsteden*, met *Tuinen*, te *Kusemerbalk*, doende te zamen tot grondpacht *f* 22—30.
Mr. D. ROESSINGH.

Na bekomene autorisatie, zullen ... ARIJ 1854, publiek worden verkocht ... **ZEN**, zijnde het een eene ... **Winkel** en tot Affaires geschikt ... **SCHEEPJAGERSSTAL**, staande te ... Noordzijde aan den publieken Rijweg; in eigendom ... bij JURJEN G. KROON, Bakker te *Sappemeer* ... SORTEN.
Informatiën te bekomen ten Kantore van den ... *Sappemeer*,
Mr. C. HARTMAN BUS...

In de maand JANUARIJ 1854 ... bliek worden verkocht: de **ONROERENDE GOEDEREN** behoorende tot de ... schappen van wijlen den Heer T. ... wijlen Mejufvr. J. J. STELLEMA, in leven ... *den Ham*.

In de maand JANUARIJ e.k. ... publiek te verkoopen: het HUIS ... Mejufvrouw Wedw. C. DE BOER, aan ... tendiep.

UIT DE HAND TE KO...

Eene rojale **HEEREN** ... **ZING**, waarin onderscheid... PLAFONNEERDE, met STOOK... SEN voorziene KAMERS, ... fraaijen TUIN en DRUIVENKAST daarachter, ... gelegen aan een der Pleinen dezer Stad. Te bevr... het BUREAU dezer COURANT.

TE HUUR,

tegen den 1sten Mei e.k.: eene ... **BEHUIZING** met een **TUIN** ... de Pelsterstraat, thans bewoond door ... W. SCHUITEMA. Te bevragen bij J. L... *Loodgieter*, in den Karolieweg.

Er wordt tegen April of later gevr... **HUUR**: Eene **HEEREN** ... **ZING** in eene der Hoofdstraten de... Adres bij den Notaris *Mr.* W. LAMAN...

UIT DE HAND TE KO...

Een wél onderhouden **KOFSC**... met KOMPLETEN INVENTARIS... circa 60 Roggelasten, liggende ... *lingen*. Franko te bevragen bij de... ZEILMAKER en Co., aldaar, e... Heer A. MEULMAN, te *Groni*...

UIT DE HAND TE KO...

Eene **OVERDEKTE PRAAMSCHUIT**, ... van *Meppel* op *Amsterdam*, zijnde het zoogenoe... **TERSCHIP**, groot volgens Meetbrief 69 ... lang 60, wijd 14½ en hol 7 Voeten, goed voorzien ... VENTARIS, met twee zware KETTINGS en alles ... Te bevragen met franko Brieven bij A. HUIS... *Meppel*.

Voor het NIEUWE JAA...

L. PHILIPPONA, **Heerestraat**, heeft ... voor die gelegenheid ontboden: Een fraai assortiment ... **KANTOORBOEKEN in alle soorten**, nie... **modellen van VISITEKAARTJES**, (w... Steendrukt of Stempelt), **NIEUWJAARSCHE** ... **SEN**, **GEDRUKTE REKENINGEN** en ... **TANTIES** à 20 Cts. de 100, ENZ. ENZ. Hij ... te mogen zeggen dat zijne Kantoorboeken de nieuwste ... soliedste zijn, en dat zij geheel van Engelsch model ... Springveren en van zwaar Papier gemaakt zijn. De ... landsche modellen kosten van 95 Cts. tot *f* 7; de ... sche van *f* 5 tot *f* 30.
Ook heeft hij wederom ontvangen: de **nieuwste** ... **BUMS**, van af 20 Cts., **KARTONNEN DOO**... van af 29 Cts., **PAPETERIËN** van af 25 ... **AARDGLOBES** van af 85 Cts., **PASSE**... **ZEN** van af 50 Cts., **VERWDOOZEN** van ... Cts., **ZAK-** en **SCHRIJFPORTEFEUIL**... van af 25 en 45 Cts.

LET WEL!

Eene van de **buitengewoon paik-v**... **zware KOEIJEN** is gisteren avo... den Vleeschhouwer J. L. SCHAAP, in de ... bingestraat, geslagt en HEDEN aan den Balk te ... wegende op de schaal 1424 halve Ned. ponden.

TWEE KUIPERSKNECHTEN, ... hun WERK verstaande, kunnen van stonden ... Werk bekomen bij U. J. GROENVELD, ... Oude Ebbingestraat.

VIOLET-POWDER.

VIOLET-POWDER voor de **Toilet** en ... **Jermand.** Dit Poeder is ongemeen verfrisschend ... men het op de huid wrijft, en hult de verbruikster ... eenen liefelijken geur, die zich als eene welriekende ... mospheer om haar heen verspreidt. Het verdrijft ... onaangename lucht der huiduitwaseming. In de kind... mer vervangt het met veel voordeel de gewone P... het pakje kost 40 Cents.

Turksche ROZENOLIE

De echte **TURKSCHE ROZENOLIE**, in ... met goud versierde Fleschjes, is zoo sterk, dat haar ... frisschende aangename geur, niettegenstaande de zorg... dige sluiting met glazen stop en blaas, zich aan ... mededeelt, wat in hare nabijheid is. Zij wordt hoo... kelijk gebruikt om in Ladetafels, Linnenkasten, Wer... feltjes, Schrijfcassettes, Werkdoozen, enz. te leggen, om ... de zich daarin bevindende Kleederen en andere Voorwerpen ... hare liefelijke odeur mede te deelen. Wij kunnen ze ... hoofde van eenen zeer voordeeligen inkoop voor *f* 2,50 ... Fleschje verkoopen.

Fontein Eau de Cologne.

De Fontein **EAU DE COLOGNE**, die zich ... Wereldtentoonstelling zulk eenen roem verworven ... dat zij thans door *Groot-Brittanje's* Koningin, het ... de hooge Aristocratie en alles, wat tot de fashion... kringen behoort, gebruikt wordt, sedert door verschil... Hoven in *Duitschland* geadopteerd is, heeft hier ook ... gunstige opname gevonden en rangschikt zich thans onder ... de eerste behoeften der **Toilettafel** onzer Nederlandsche ... Schonen.
De prijs is 50 Ct. de kleine, *f* 1,00 de groote Flacon ... Handteekening, zegel en etiquet (waarop de Fontein, ... als in *Londen* was, geschetst is) van den Fabrikant ... JOH. MARIA FARINA gegenüber dem N... markt, zijn volgens bepalingen der Wet, om ze ... namaking te beveiligen, bij de competente autoriteit ... deponeerd.
Te *Amsterdam* in het VERKOOPHUIS; te *Appingedam* ... bij G. MEIJER & ZOON; te *Assen* bij H. P. A. VAN ... GORCUM; te *Groningen* bij C. RIKKERS, M. GAA... BEEK, Wedw. J. L. LA GRO, JR., J. v. KAMPEN en J. ... OTTE; te *Hoogezand* bij F. M. DIKEMA; te *Meppel* ... bij J. M. BARTH; te *Veendam* bij S. SAVENYE; ... *Winschoten* bij G. WASMAN, en in de bekende Depôts ... in de andere Steden.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.